मन की बात 100
MANN KI BAAT 100

मन की बात

खंड 12

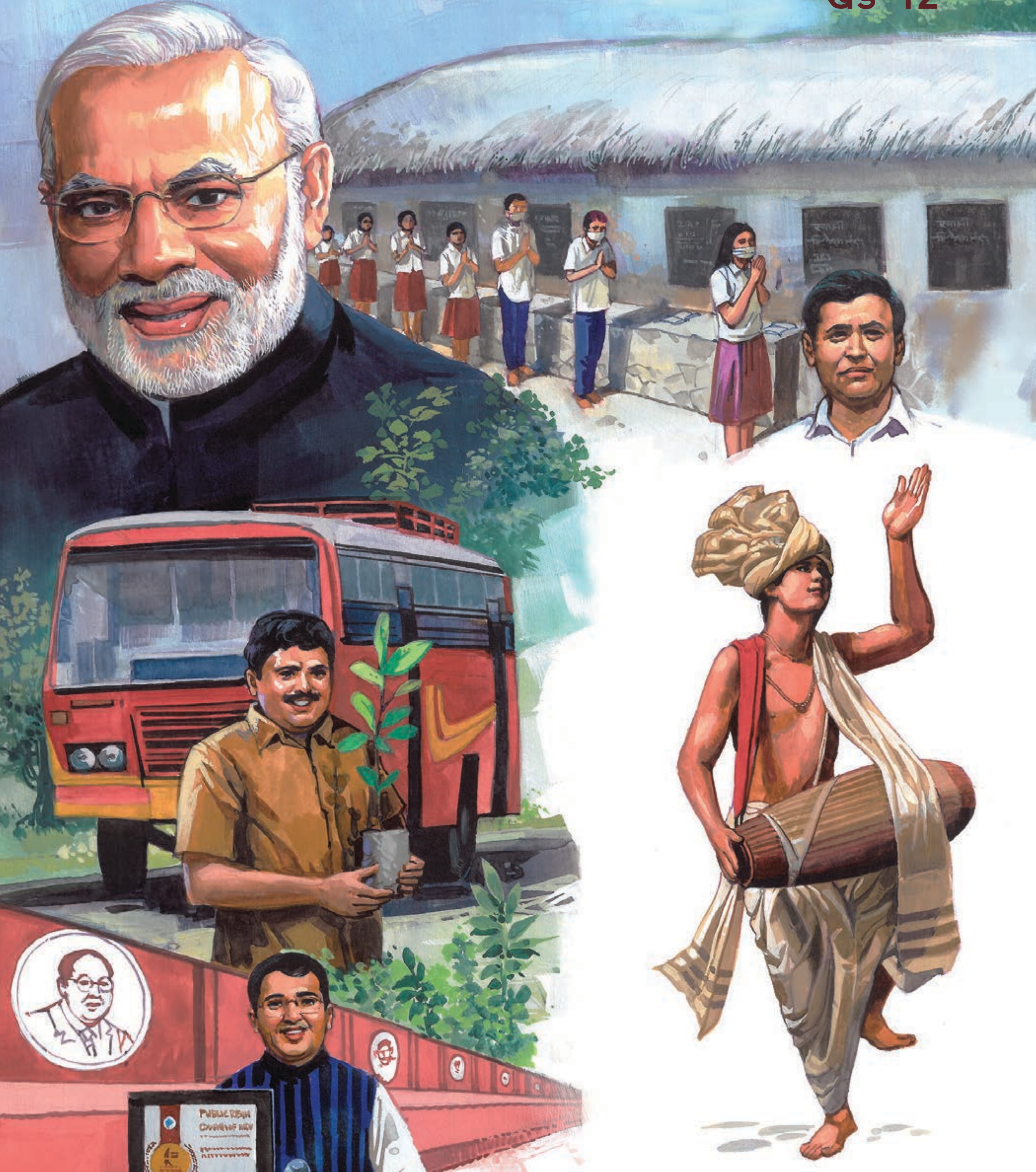

MANN KI BAAT
VOL.12

Authors
Sarda Mohan and Tanushree Banerji

Illustrations and Cover Art
Dilip Kadam

Assistant Artist
Ravindra Mokate

Production
Amar Chitra Katha

Colourists
Prakash Sivan, M.P. Rageeven and Prajeesh V. P.

Layout Artist
Akshay Khadilkar

Published by
Amar Chitra Katha Pvt. Ltd

MARATHI

ISBN – 978-93-6127-978-2

Amar Chitra Katha Pvt. Ltd, March 2024

© Ministry of Culture, Govt of India, March 2024
All rights reserved. This book is sold subject to the condition that the publication may not be reproduced, stored in a retrieval system (including but not limited to computers, disks, external drives, electronic or digital devices, e-readers, websites), or transmitted in any form or by any means (including but not limited to cyclostyling, photocopying, docutech or other reprographic reproductions, mechanical, recording, electronic, digital versions) without the prior written permission of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

You can now get ACK stories as part of your classroom with **ACK Learn**, a unique learning platform that brings these stories to your school with a range of workshops. Find out more at **www.acklearn.com** or write to us at **acklearn@ack-media.com**.

प्रिय मुलांनो,

संकट हा जीवनाचा अपरिहार्य भाग आहे. तथापि, हे लक्षात ठेवणे महत्त्वाचे आहे की ही तुमची प्रतिकूलतेवरची प्रतिक्रिया असते आणि प्रतिकूलतेनेच नाही, जी तुमच्या जीवनाचा मार्ग ठरवते. एक कठीण परिस्थिती म्हणजे तुमच्या भीतीवर मात करण्याची आणि तुमच्या सर्वोच्च क्षमतेपर्यंत पोहोचण्याची संधी.

दहशतवादी हल्ल्यात काश्मीरमधील जावेद अहमद टाक यांच्या मणक्याला गोळी लागली. नशिबाला शाप देण्याऐवजी ते दिव्यांग मुलांच्या शिक्षणाचे चॅम्पियन बनले.

लांब उडी पटू मुरली श्रीशंकरने आजारपणाशी झुंज देत विजेतेपद पटकावले.

एखाद्या अडथळ्याला सामोरे जाण्याची वृत्ती ही कदाचित सर्वात मोठी ताकद आहे. जगविख्यात बॉक्सर होण्याच्या वाटेवर असलेल्या एका सामान्य कुटुंबातील सुरक्षारक्षकाचा मुलगा आकाश गोरखाचे उदाहरण घ्या.

मला आशा आहे की या कथा मानवी आत्म्यावरील आपला विश्वास दृढ करतील आणि आपल्याला शिकवतील की कधीकधी आव्हान आणि संधी यांच्यातील फरक केवळ दृष्टीकोन असतो.

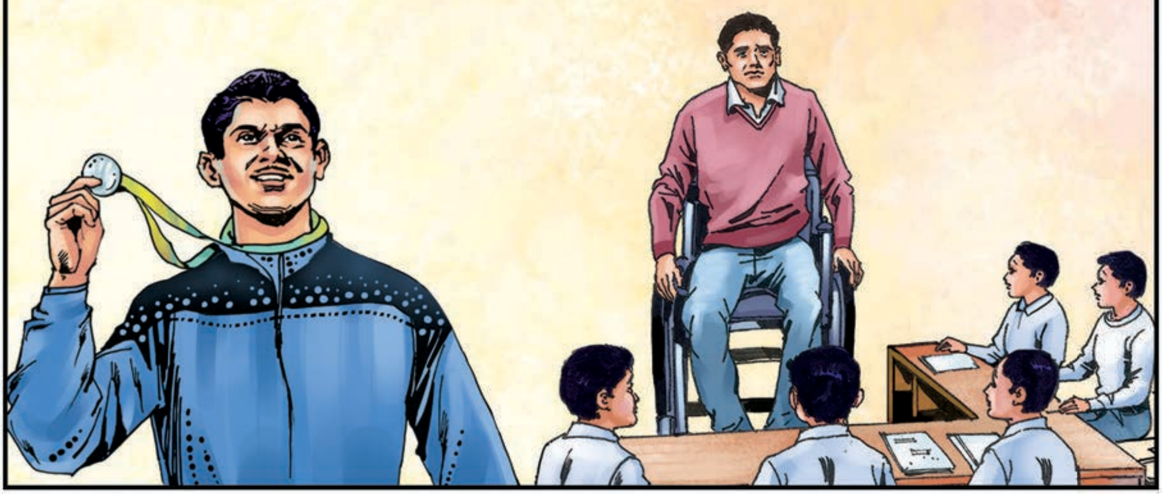

सामग्री

1	आकाश रमेश गोरखा	3
2	पाटीदार अतुल	5
3	डॉ सपन कुमार पत्रलेख	8
4	जावेद अहमद टाक.	11
5	एम. योगनाथन	14
6	मुरली श्रीशंकर	17
7	पुण्यम पूनकावनम्	20
8	रामकुमार जोशी	23
9	साईखोम सुरचंद्र सिंह	26
10	संतोष सिंह नेगी	28
11	यूथ फॉर परिवर्तन	30

आकाश रमेश गोरखा

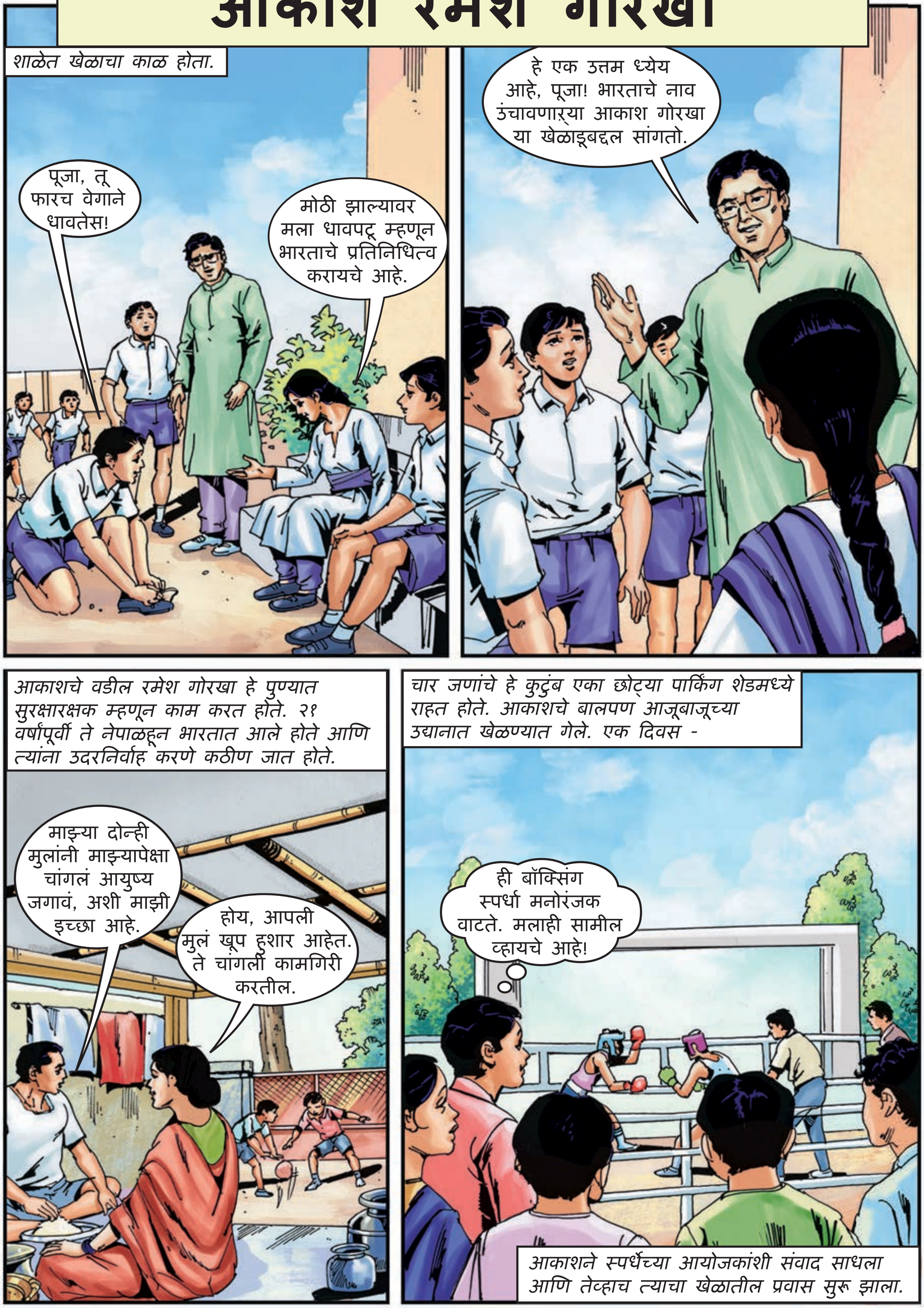
शाळेत खेळाचा काळ होता.
पूजा, तू फारच वेगाने धावतेस!
मोठी झाल्यावर मला धावपटू म्हणून भारताचे प्रतिनिधित्व करायचे आहे.
हे एक उत्तम ध्येय आहे, पूजा! भारताचे नाव उंचावणाऱ्या आकाश गोरखा या खेळाडूबद्दल सांगतो.
आकाशचे वडील रमेश गोरखा हे पुण्यात सुरक्षारक्षक म्हणून काम करत होते. २१ वर्षांपूर्वी ते नेपाळहून भारतात आले होते आणि त्यांना उदरनिर्वाह करणे कठीण जात होते.
माझ्या दोन्ही मुलांनी माझ्यापेक्षा चांगलं आयुष्य जगावं, अशी माझी इच्छा आहे.
होय, आपली मुलं खूप हुशार आहेत. ते चांगली कामगिरी करतील.
चार जणांचे हे कुटुंब एका छोट्या पार्किंग शेडमध्ये राहत होते. आकाशचे बालपण आजूबाजूच्या उद्यानात खेळण्यात गेले. एक दिवस -
ही बॉक्सिंग स्पर्धा मनोरंजक वाटते. मलाही सामील व्हायचे आहे!
आकाशने स्पर्धेच्या आयोजकांशी संवाद साधला आणि तेव्हाच त्याचा खेळातील प्रवास सुरू झाला.

त्यावेळी बॉक्सिंग प्रशिक्षक उमेश जगदाळे यांनी आकाशला मित्रांसोबत सराव करताना पाहिले.
या मुलाचे रिफ्लेक्सेस चांगले आहेत. त्याच्यात नैसर्गिक प्रतिभा आहे.
प्रशिक्षकांनी आकाशच्या आई-वडिलांशी चर्चा केली, ज्यांनी खूप सहकार्य केले. २०१० मध्ये त्याने आकाशला महाराष्ट्र इन्स्टिट्यूट ऑफ गेम्स अँड स्पोर्ट्समध्ये प्रशिक्षण देण्यास सुरुवात केली.
कोणत्याही खेळासाठी एकाग्रता आणि शिस्त लागते. उत्कृष्ट होण्यासाठी कठोर परिश्रम करण्याची तयारी ठेवली पाहिजे
होय सर! मी माझे सर्वस्व पणाला लावीन.
प्रशिक्षकांच्या मार्गदर्शनाखाली आणि आई-वडिलांच्या पाठिंब्यामुळे आकाशने आपली प्रतिभा फुलू देण्यासाठी खूप मेहनत घेतली. लवकरच त्याने व्यावसायिक स्पर्धा सुरू केली.
त्याने २०१७ च्या ज्युनियर राष्ट्रीय स्पर्धेत रौप्य पदक आणि २०१८ च्या खेलो इंडिया स्पर्धेत ब्राँझपदक जिंकले. थोड्याच काळात -
ओळखा बाबा काय झालंय? मला आर्मी ट्रेनिंग इन्स्टिट्यूटमध्ये दाखल करण्यात आले आहे.
ही तर आनंदाची बातमी आहे! आता तुम्हाला चांगल्या सुविधा आणि ट्रेनरही मिळतील.
पोरा आता तुला कोणीही रोखू शकणार नाही.
त्यानंतर आकाशने राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय स्पर्धांमध्ये अनेक पारितोषिके मिळवली आहेत, भारताचे नाव उंचावले आहे आणि विजयासाठी जोमाने सराव केला आहे.
पंतप्रधान मोदींनीही मन की बात या रेडिओ शोमध्ये आकाशच्या जिद्दीचे आणि यशाचे कौतुक केले.

अतुल पाटीदार

व्यवसाय नेहमी स्वतःच्या नफ्याचा विचार करत असतात, ते लोकांना कधीच मदत करू शकत नाहीत.
खरं नाही, चरण. खरे उद्योजक लोकांचे प्रश्न सोडवतात. अतुल पाटीदार यांच्याबद्दल सांगतो, जो खेड्यात शेतकऱ्यांसोबत वाढला आणि नंतर त्यांना मदत करण्यासाठी शेतीमाल आणि अवजारे पोहोचवण्यासाठी दुकान सुरू केले.
अतुल पाटीदार ग्रुप अप, बडवानी, मध्य प्रदेश.
तू त्याला इंग्रजी शाळेत का पाठवत आहेस? शेती करण्यासाठी त्याला इंग्रजी शिकण्याची गरज नाही.
पण अतुलच्या आई-वडिलांची इच्छा होती की त्याने त्यांच्यापेक्षा मोठं व्हावे.
एक दिवस -
मी शेती सोडून शहरात नोकरी शोधण्याचा निर्णय घेतला आहे. मदत शोधणे आणि परवडणारी साधने मिळविणे खूप आव्हानात्मक झाले आहे.
मोठा झाल्यावर प्रत्येक शेतकऱ्यासाठी परिस्थिती चांगली करून दाखवेन.
अतुलचा आई-वडिलांना अभिमान वाटला. कॅनडातील एका विद्यापीठाच्या मुलाखतीदरम्यान -
तंत्रज्ञानाचा अभ्यास करण्याचा निर्णय का घेतलास?
मी जे शिकलो त्याचा उपयोग मला माझ्या देशातील शेतकऱ्यांच्या मदतीसाठी करायचा आहे. तंत्रज्ञानामुळे त्यांचे जीवन सुकर होऊ शकते.
अतुलने चार पदव्युत्तर पदव्या पूर्ण केल्या. २०१७ मध्ये, कॅनडामध्ये काम करत असताना, अतुलने भारतीय शेतकऱ्यांना मदत करणारी एक स्टार्ट-अप कल्पना मांडली.
हे कार्य करेल असे आपल्याला कशामुळे वाटते?
या कल्पनेची चाचणी घेण्यासाठी मी एक टीम माझ्या गावी घेऊन जात आहे. लवकरच कळेल.

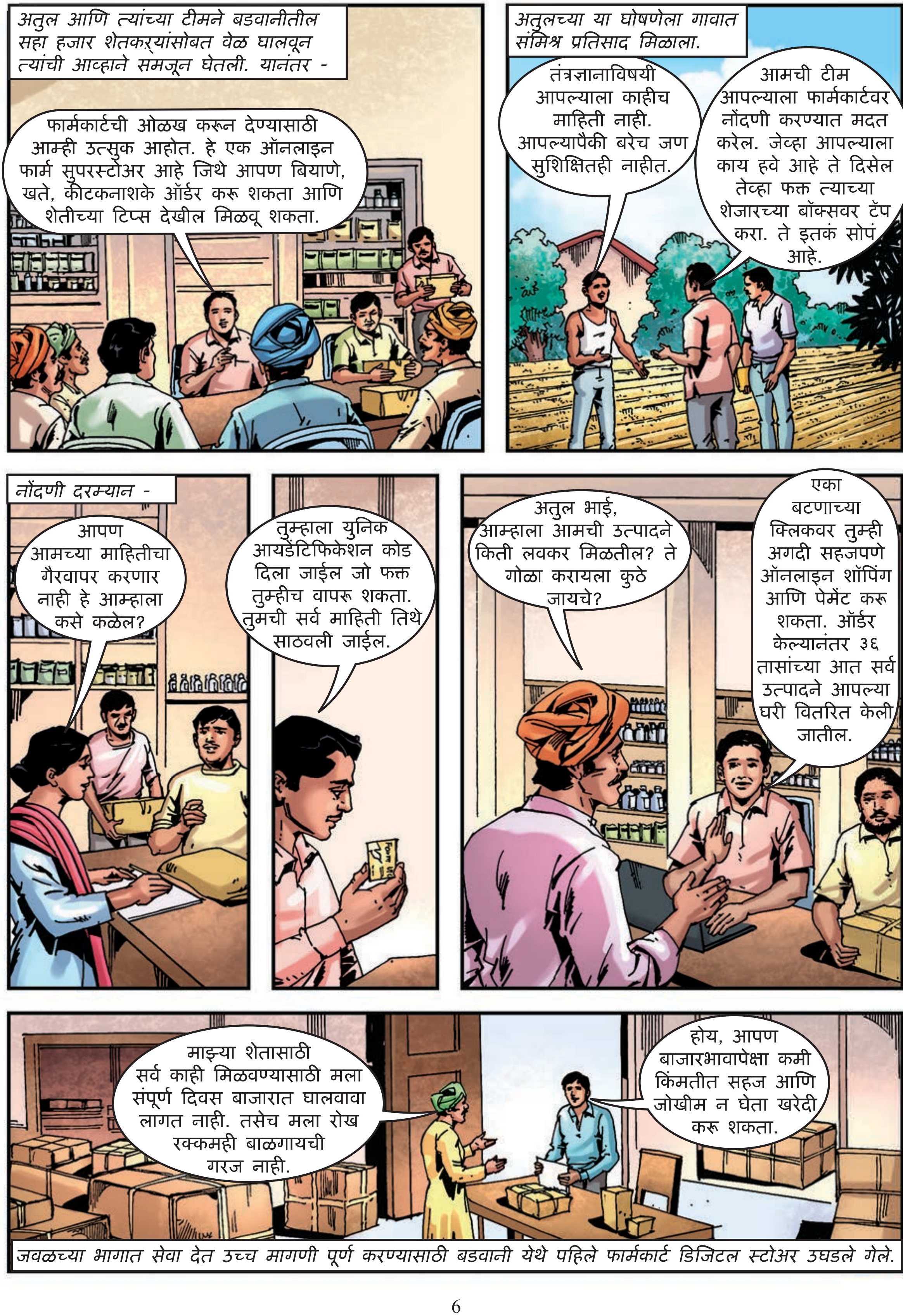
अतुल आणि त्यांच्या टीमने बडवानीतील सहा हजार शेतकऱ्यांसोबत वेळ घालवून त्यांची आव्हाने समजून घेतली. यानंतर -
फार्मकार्टची ओळख करून देण्यासाठी आम्ही उत्सुक आहोत. हे एक ऑनलाइन फार्म सुपरस्टोअर आहे जिथे आपण बियाणे, खते, कीटकनाशके ऑर्डर करू शकता आणि शेतीच्या टिप्स देखील मिळवू शकता.
अतुलच्या या घोषणेला गावात संमिश्र प्रतिसाद मिळाला.
तंत्रज्ञानाविषयी आपल्याला काहीच माहिती नाही. आपल्यापैकी बरेच जण सुशिक्षितही नाहीत.
आमची टीम आपल्याला फार्मकार्टवर नोंदणी करण्यात मदत करेल. जेव्हा आपल्याला काय हवे आहे ते दिसेल तेव्हा फक्त त्याच्या शेजारच्या बॉक्सवर टॅप करा. ते इतकं सोपं आहे.
नोंदणी दरम्यान -
आपण आमच्या माहितीचा गैरवापर करणार नाही हे आम्हाला कसे कळेल?
तुम्हाला युनिक आयडेंटिफिकेशन कोड दिला जाईल जो फक्त तुम्हीच वापरू शकता. तुमची सर्व माहिती तिथे साठवली जाईल.
अतुल भाई, आम्हाला आमची उत्पादने किती लवकर मिळतील? ते गोळा करायला कुठे जायचे?
एका बटणाच्या क्लिकवर तुम्ही अगदी सहजपणे ऑनलाइन शॉपिंग आणि पेमेंट करू शकता. ऑर्डर केल्यानंतर ३६ तासांच्या आत सर्व उत्पादने आपल्या घरी वितरित केली जातील.
माझ्या शेतासाठी सर्व काही मिळवण्यासाठी मला संपूर्ण दिवस बाजारात घालवावा लागत नाही. तसेच मला रोख रक्कमही बाळगायची गरज नाही.
होय, आपण बाजारभावापेक्षा कमी किंमतीत सहज आणि जोखीम न घेता खरेदी करू शकता.
जवळच्या भागात सेवा देत उच्च मागणी पूर्ण करण्यासाठी बडवानी येथे पहिले फार्मकार्ट डिजिटल स्टोअर उघडले गेले.

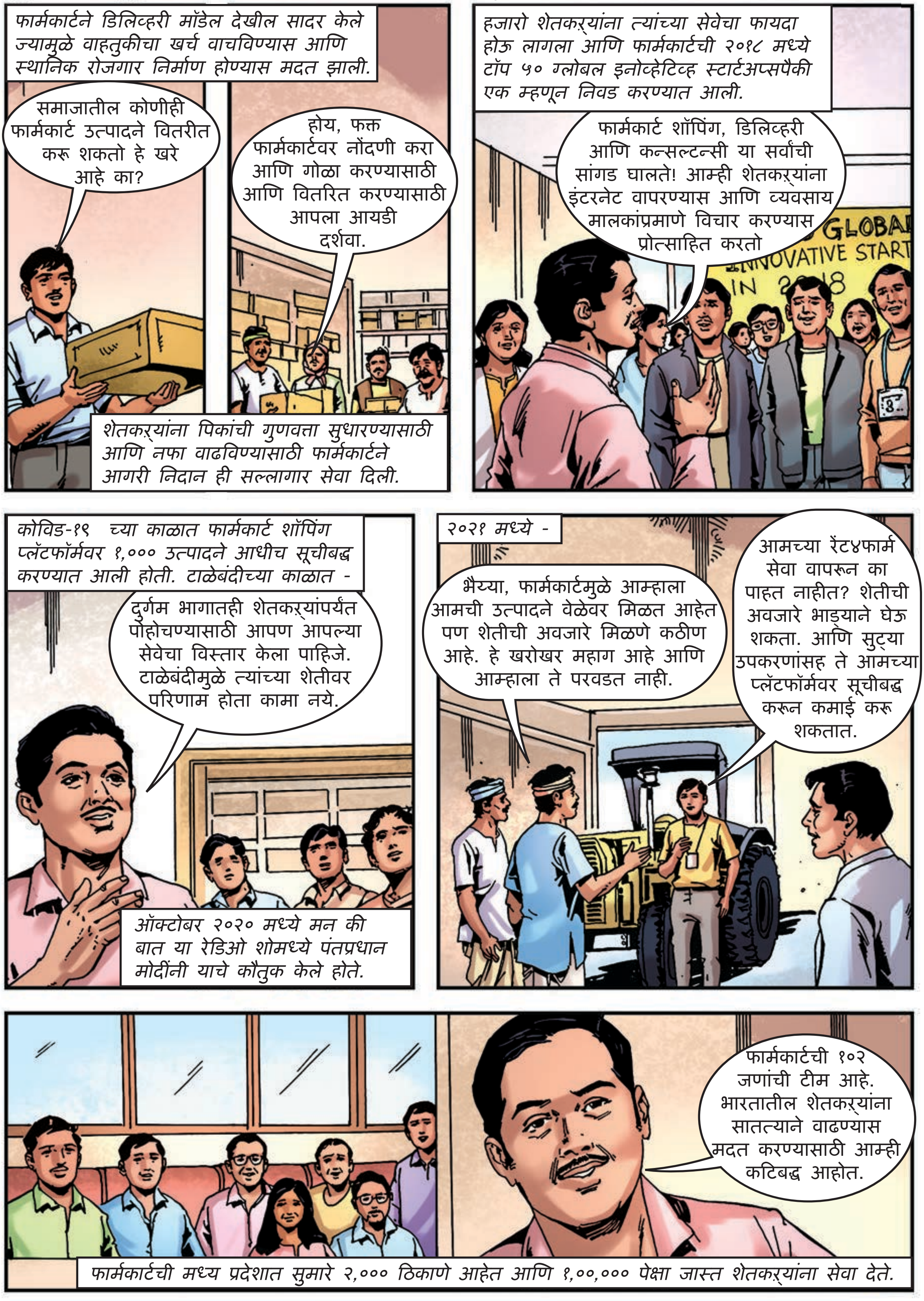
फार्मकार्टने डिलिव्हरी मॉडेल देखील सादर केले ज्यामुळे वाहतुकीचा खर्च वाचविण्यास आणि स्थानिक रोजगार निर्माण होण्यास मदत झाली.
समाजातील कोणीही फार्मकार्ट उत्पादने वितरीत करू शकतो हे खरे आहे का?
होय, फक्त फार्मकार्टवर नोंदणी करा आणि गोळा करण्यासाठी आणि वितरित करण्यासाठी आपला आयडी दर्शवा.
शेतकऱ्यांना पिकांची गुणवत्ता सुधारण्यासाठी आणि नफा वाढविण्यासाठी फार्मकार्टने आगरी निदान ही सल्लागार सेवा दिली.
हजारो शेतकऱ्यांना त्यांच्या सेवेचा फायदा होऊ लागला आणि फार्मकार्टची २०१८ मध्ये टॉप ५० ग्लोबल इनोव्हेटिव्ह स्टार्टअप्सपैकी एक म्हणून निवड करण्यात आली.
फार्मकार्ट शॉपिंग, डिलिव्हरी आणि कन्सल्टन्सी या सर्वांची सांगड घालते! आम्ही शेतकऱ्यांना इंटरनेट वापरण्यास आणि व्यवसाय मालकांप्रमाणे विचार करण्यास प्रोत्साहित करतो
कोविड-१९ च्या काळात फार्मकार्ट शॉपिंग प्लॅटफॉर्मवर १,००० उत्पादने आधीच सूचीबद्ध करण्यात आली होती. टाळेबंदीच्या काळात -
दुर्गम भागातही शेतकऱ्यांपर्यंत पोहोचण्यासाठी आपण आपल्या सेवेचा विस्तार केला पाहिजे. टाळेबंदीमुळे त्यांच्या शेतीवर परिणाम होता कामा नये.
ऑक्टोबर २०२० मध्ये मन की बात या रेडिओ शोमध्ये पंतप्रधान मोदींनी याचे कौतुक केले होते.
२०२१ मध्ये -
भैय्या, फार्मकार्टमुळे आम्हाला आमची उत्पादने वेळेवर मिळत आहेत पण शेतीची अवजारे मिळणे कठीण आहे. हे खरोखर महाग आहे आणि आम्हाला ते परवडत नाही.
आमच्या रेंट४फार्म सेवा वापरून का पाहत नाहीत? शेतीची अवजारे भाड्याने घेऊ शकता. आणि सुट्या उपकरणांसह ते आमच्या प्लॅटफॉर्मवर सूचीबद्ध करून कमाई करू शकतात.
फार्मकार्टची १०२ जणांची टीम आहे. भारतातील शेतकऱ्यांना सातत्याने वाढण्यास मदत करण्यासाठी आम्ही कटिबद्ध आहोत.
फार्मकार्टची मध्य प्रदेशात सुमारे २,००० ठिकाणे आहेत आणि १,००,००० पेक्षा जास्त शेतकऱ्यांना सेवा देते.

डॉ. सपनकुमार पत्रलेख

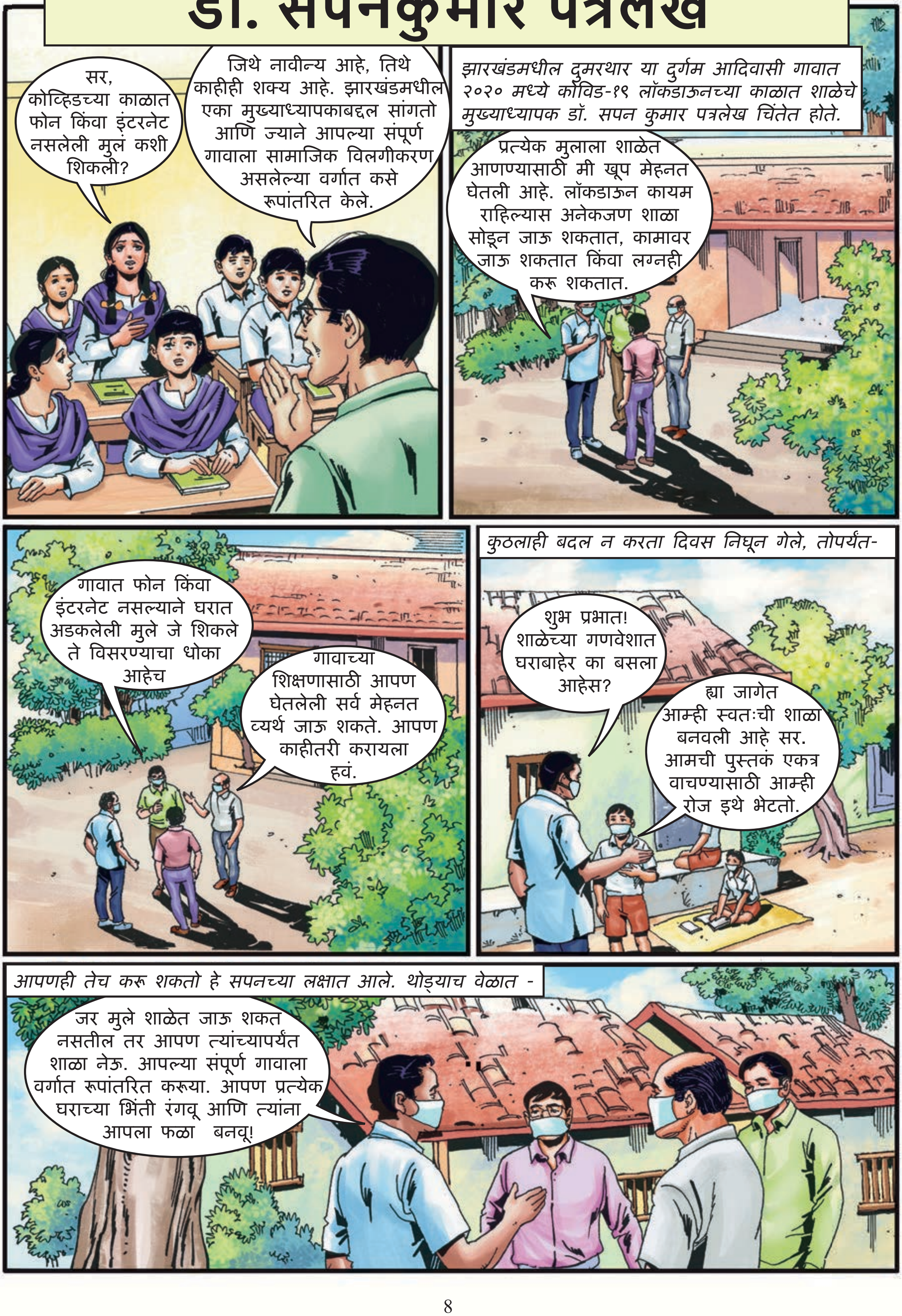

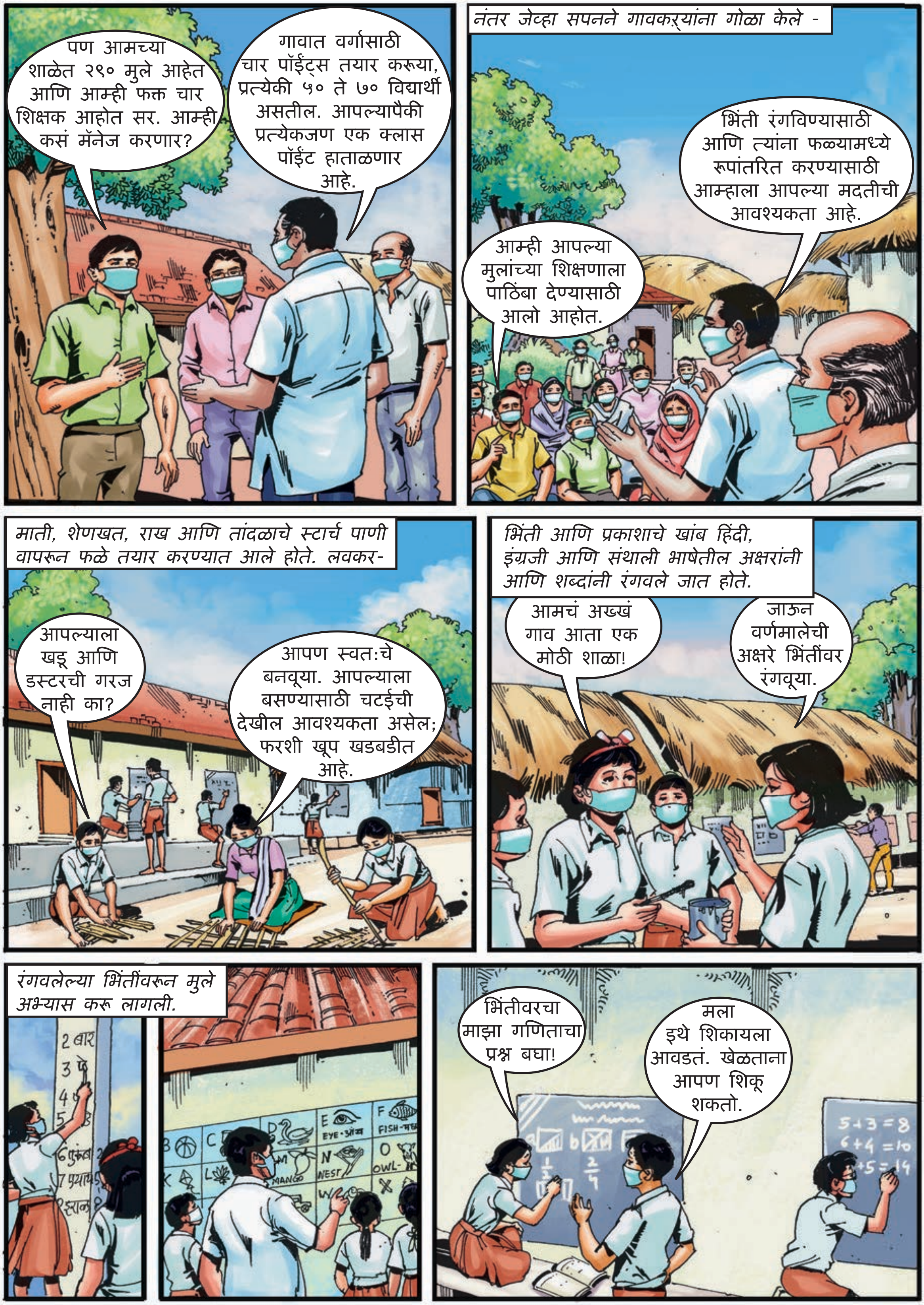
पण आमच्या शाळेत २९० मुले आहेत आणि आम्ही फक्त चार शिक्षक आहोत सर. आम्ही कसं मॅनेज करणार?
गावात वर्गासाठी चार पॉईंट्स तयार करूया, प्रत्येकी ५० ते ७० विद्यार्थी असतील. आपल्यापैकी प्रत्येकजण एक क्लास पॉईंट हाताळणार आहे.
नंतर जेव्हा सपनने गावकऱ्यांना गोळा केले -
भिंती रंगविण्यासाठी आणि त्यांना फळ्यामध्ये रूपांतरित करण्यासाठी आम्हाला आपल्या मदतीची आवश्यकता आहे.
आम्ही आपल्या मुलांच्या शिक्षणाला पाठिंबा देण्यासाठी आलो आहोत.
माती, शेणखत, राख आणि तांदळाचे स्टार्च पाणी वापरून फळे तयार करण्यात आले होते. लवकर-
आपल्याला खडू आणि डस्टरची गरज नाही का?
आपण स्वत:चे बनवूया. आपल्याला बसण्यासाठी चटईची देखील आवश्यकता असेल; फरशी खूप खडबडीत आहे.
भिंती आणि प्रकाशाचे खांब हिंदी, इंग्रजी आणि संथाली भाषेतील अक्षरांनी आणि शब्दांनी रंगवले जात होते.
आमचं अख्खं गाव आता एक मोठी शाळा!
जाऊन वर्णमालेची अक्षरे भिंतींवर रंगवूया.
रंगवलेल्या भिंतींवरून मुले अभ्यास करू लागली.
भिंतीवरचा माझा गणिताचा प्रश्न बघा!
मला इथे शिकायला आवडतं. खेळताना आपण शिकू शकतो.
5+3=8
6+4=10

*ग्रामीण बालसंगोपन केंद्र

जावेद अहमद टाक

*बॅचलर ऑफ सायन्स

^काश्मीरमधील शहर

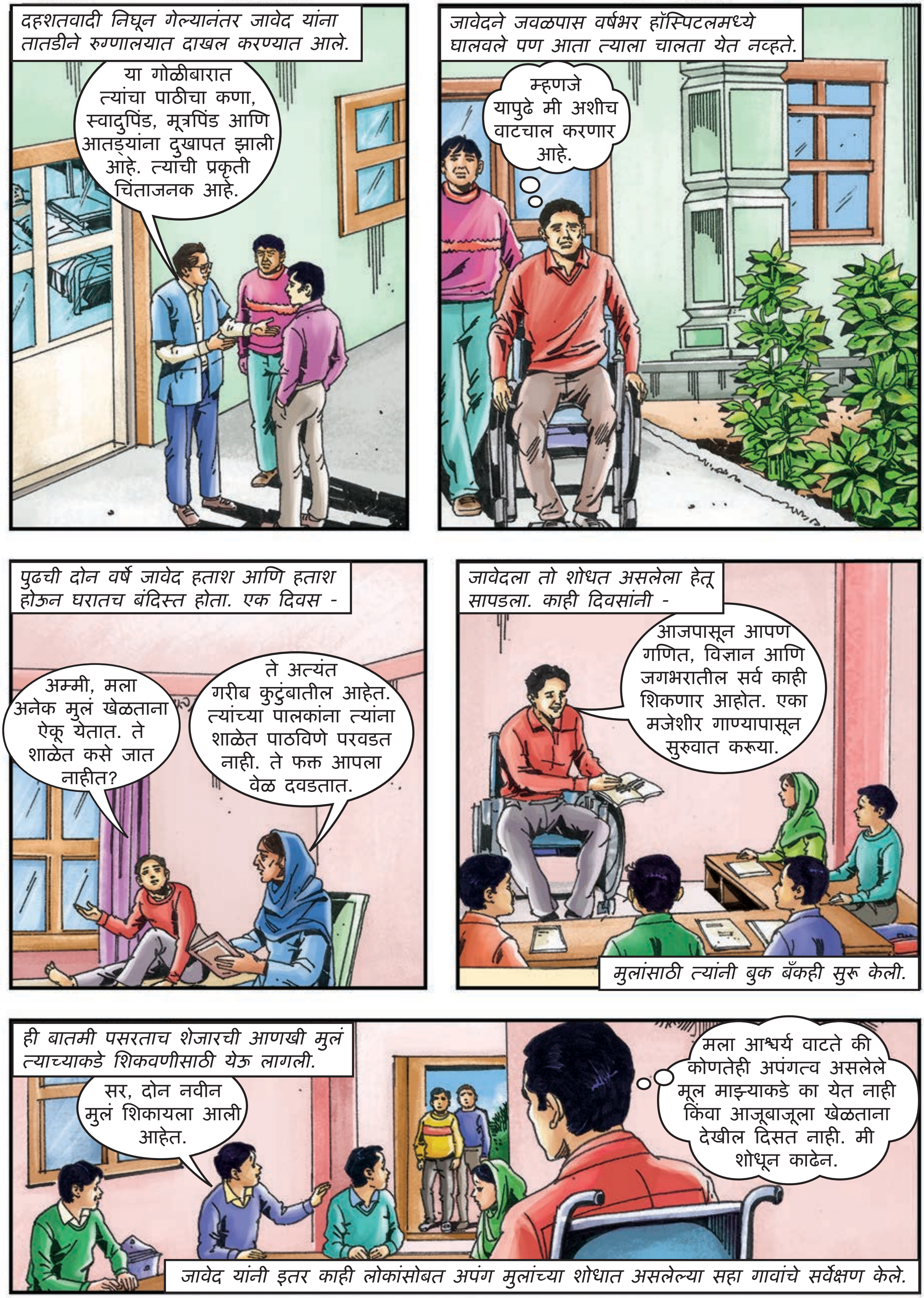
दहशतवादी निघून गेल्यानंतर जावेद यांना तातडीने रुग्णालयात दाखल करण्यात आले.
या गोळीबारात त्यांचा पाठीचा कणा, स्वादुपिंड, मूत्रपिंड आणि आतड्यांना दुखापत झाली आहे. त्यांची प्रकृती चिंताजनक आहे.
जावेदने जवळपास वर्षभर हॉस्पिटलमध्ये घालवले पण आता त्याला चालता येत नव्हते.
म्हणजे यापुढे मी अशीच वाटचाल करणार आहे.
पुढची दोन वर्षे जावेद हताश आणि हताश होऊन घरातच बंदिस्त होता. एक दिवस -
अम्मी, मला अनेक मुलं खेळताना ऐकू येतात. ते शाळेत कसे जात नाहीत?
ते अत्यंत गरीब कुटुंबातील आहेत. त्यांच्या पालकांना त्यांना शाळेत पाठविणे परवडत नाही. ते फक्त आपला वेळ दवडतात.
जावेदला तो शोधत असलेला हेतू सापडला. काही दिवसांनी -
आजपासून आपण गणित, विज्ञान आणि जगभरातील सर्व काही शिकणार आहोत. एका मजेशीर गाण्यापासून सुरुवात करूया.
मुलांसाठी त्यांनी बुक बँकही सुरू केली.
ही बातमी पसरताच शेजारची आणखी मुलं त्याच्याकडे शिकवणीसाठी येऊ लागली.
सर, दोन नवीन मुलं शिकायला आली आहेत.
मला आश्चर्य वाटते की कोणतेही अपंगत्व असलेले मूल माझ्याकडे का येत नाही किंवा आजूबाजूला खेळताना देखील दिसत नाही. मी शोधून काढेन.
जावेद यांनी इतर काही लोकांसोबत अपंग मुलांच्या शोधात असलेल्या सहा गावांचे सर्वेक्षण केले.

अपंग मुले एकतर अलिप्त असतात किंवा पूर्णपणे उपेक्षिततरी असतात, हे त्याच्या लक्षात आले.
आजपासून मी माझे सर्व लक्ष या मुलांकडे केंद्रित करणार आहे.

पुढचे काही महिने त्यानी अनेक अपंग मुलांच्या पालकांची समजूत काढली आणि त्यांना शिकवायला सुरुवात केली.
नुसते शिक्षण पुरेसे नाही. त्यामुळे अनेक मुलांकडे सामान्य जीवन जगण्यासाठी श्रवणयंत्र किंवा व्हीलचेअर सारखी आवश्यक साधने नसतात. आपण त्यांच्यासाठी अधिक प्रयत्न केले पाहिजेत आणि त्यांना त्यांच्या हक्कांची जाणीव करून दिली पाहिजे.

दिव्यांगांच्या समस्या सोडविण्यासाठी जावेदनी २००३ मध्ये ह्युमॅनिटी वेल्फेअर ऑर्गनायझेशन हेल्पलाइन नावाची स्वयंसेवी संस्था* सुरू केली.
आमची संस्था दिव्यांगांना आर्थिक, शैक्षणिक आणि वैद्यकीय मदत करेल आणि त्यांना सहाय्यक उपकरणांसह मदत करेल. आम्ही त्यांच्या हक्कांसाठी लढू आणि लोकांना अधिक जागरूक करण्यासाठी कार्यक्रम आयोजित करू.
त्यांच्या प्रयत्नांतून काश्मीर विद्यापीठात रॅम्प बसवण्यात आणि श्रीनगरमधील राजभवन अपंगस्नेही करण्यात संस्थेला यश आले आहे.

संस्थेने २००८ मध्ये जैबा आपा इन्स्टिट्यूट ऑफ इन्क्लुसिव्ह एज्युकेशन नावाची शाळाही सुरू केली. दहा वर्षांनंतर १०० हून अधिक अपंग मुले तेथे शिक्षण घेतात.
जावेदच्या या कार्याचे जगभरातून कौतुक आणि मान्यता मिळाली आहे. २०२० मध्ये त्यांना त्यांच्या समाजातील योगदानाबद्दल प्रतिष्ठेच्या पद्मश्री पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले होते.

*स्वयंसेवी संस्था

एम. योगनाथन

*नीलगिरी पर्वतरांगेत वसलेला तामिळनाडूतील जिल्हा

जेव्हा मारिमुथू १३ वर्षांचा होता -
तुम्ही काय करत आहात?
मी एक झाड लावत आहे. मी आमच्या टेकड्या कायम हिरव्यागार राहण्यास मदत करणार आहे.
वनीकरणाला वाहिलेल्या त्यांच्या आयुष्यभराच्या प्रवासाची ती सुरुवात होती.
मारिमुथू मोठा झाला आणि त्याने कोयंबटूरमध्ये तामिळनाडू राज्य परिवहन महामंडळात बस कंडक्टर म्हणून नोकरी स्वीकारली.
इथे हे रोप म्हणजे एक भेट आहे. कृपया त्याची लागवड करा आणि त्याची चांगली काळजी घ्या.
त्यांच्याकडून बहुतांश प्रवाशांना रोपांची भेट मिळाली.
जसजशी वर्षे गेली तसतसे मारिमुथुला वाटू लागले की केवळ रोपे वाटणे आणि लावणे पुरेसे नाही.
तरुणांनी झाडे लावावीत आणि पर्यावरणाची काळजी घ्यावी, अशी माझी इच्छा आहे. शाळा- महाविद्यालयांमध्ये मोहिमा आयोजित करून सुरुवात करतो. मी दर सोमवारी साप्ताहिक सुट्टी असताना हे करू शकतो
लवकर-
तुमच्यापैकी प्रत्येकजण एक रोप लावू शकतो आणि आम्ही त्याला तुमच्या नावाने नाव देऊ. कृपया नियमितपणे पाणी द्या आणि स्वतःचे भावंड म्हणून त्याची काळजी घ्या.
वाह! माझ्या नावाचे झाड. हे खूप रोमांचक आहे.

*तमिळ मध्ये इको-वॉरियर

मुरली श्रीशंकर

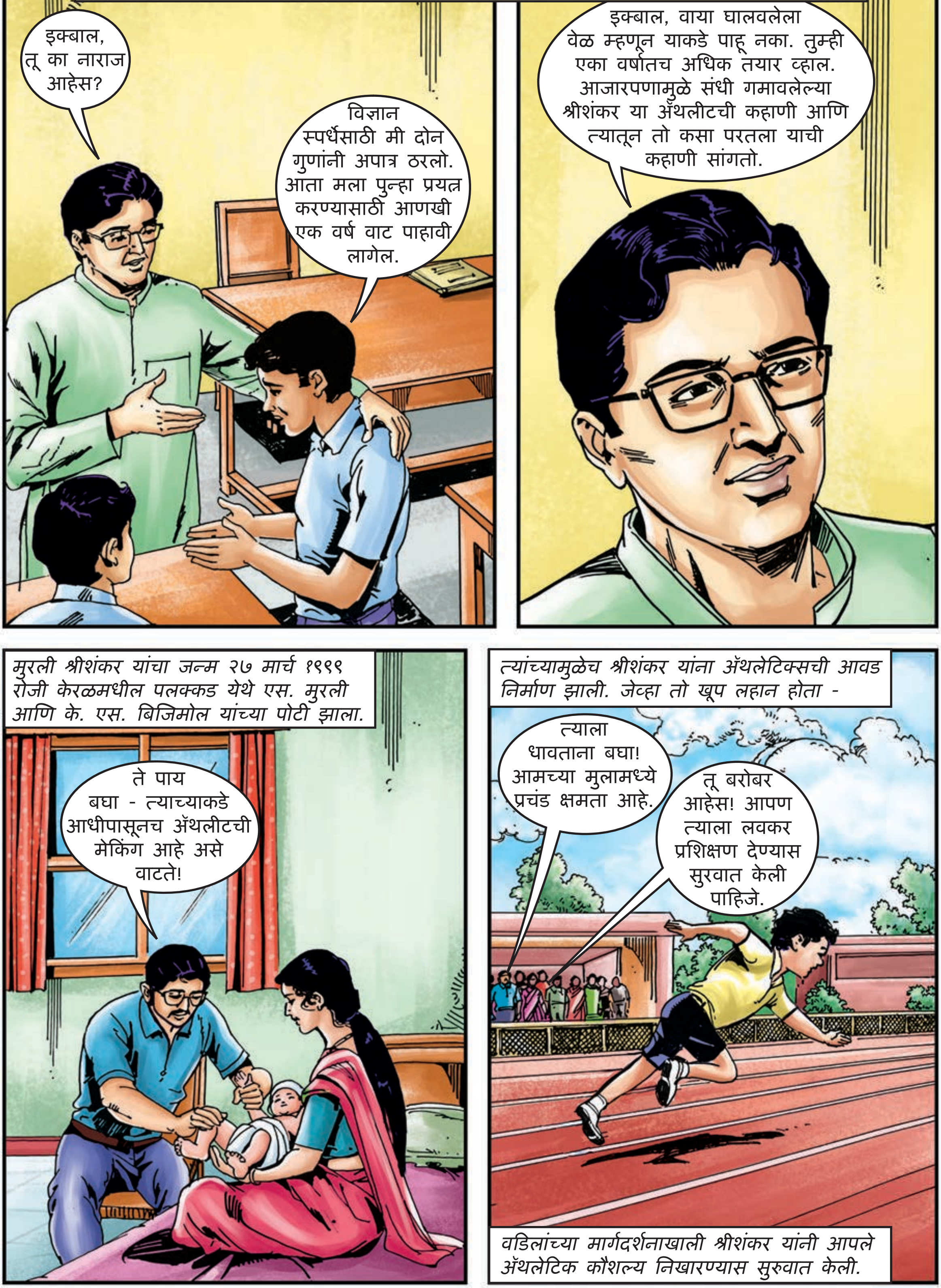
इक्बाल, तू का नाराज आहेस?
विज्ञान स्पर्धेसाठी मी दोन गुणांनी अपात्र ठरलो. आता मला पुन्हा प्रयत्न करण्यासाठी आणखी एक वर्ष वाट पाहावी लागेल.
इक्बाल, वाया घालवलेला वेळ म्हणून याकडे पाहू नका. तुम्ही एका वर्षातच अधिक तयार व्हाल. आजारपणामुळे संधी गमावलेल्या श्रीशंकर या ॲथलीटची कहाणी आणि त्यातून तो कसा परतला याची कहाणी सांगतो.
मुरली श्रीशंकर यांचा जन्म २७ मार्च १९९९ रोजी केरळमधील पलक्कड येथे एस. मुरली आणि के. एस. बिजिमोल यांच्या पोटी झाला.
ते पाय बघा - त्याच्याकडे आधीपासूनच ॲथलीटची मेकिंग आहे असे वाटते!
त्यांच्यामुळेच श्रीशंकर यांना ॲथलेटिक्सची आवड निर्माण झाली. जेव्हा तो खूप लहान होता -
त्याला धावताना बघा! आमच्या मुलामध्ये प्रचंड क्षमता आहे.
तू बरोबर आहेस! आपण त्याला लवकर प्रशिक्षण देण्यास सुरवात केली पाहिजे.
वडिलांच्या मार्गदर्शनाखाली श्रीशंकर यांनी आपले ॲथलेटिक कौशल्य निखारण्यास सुरुवात केली.

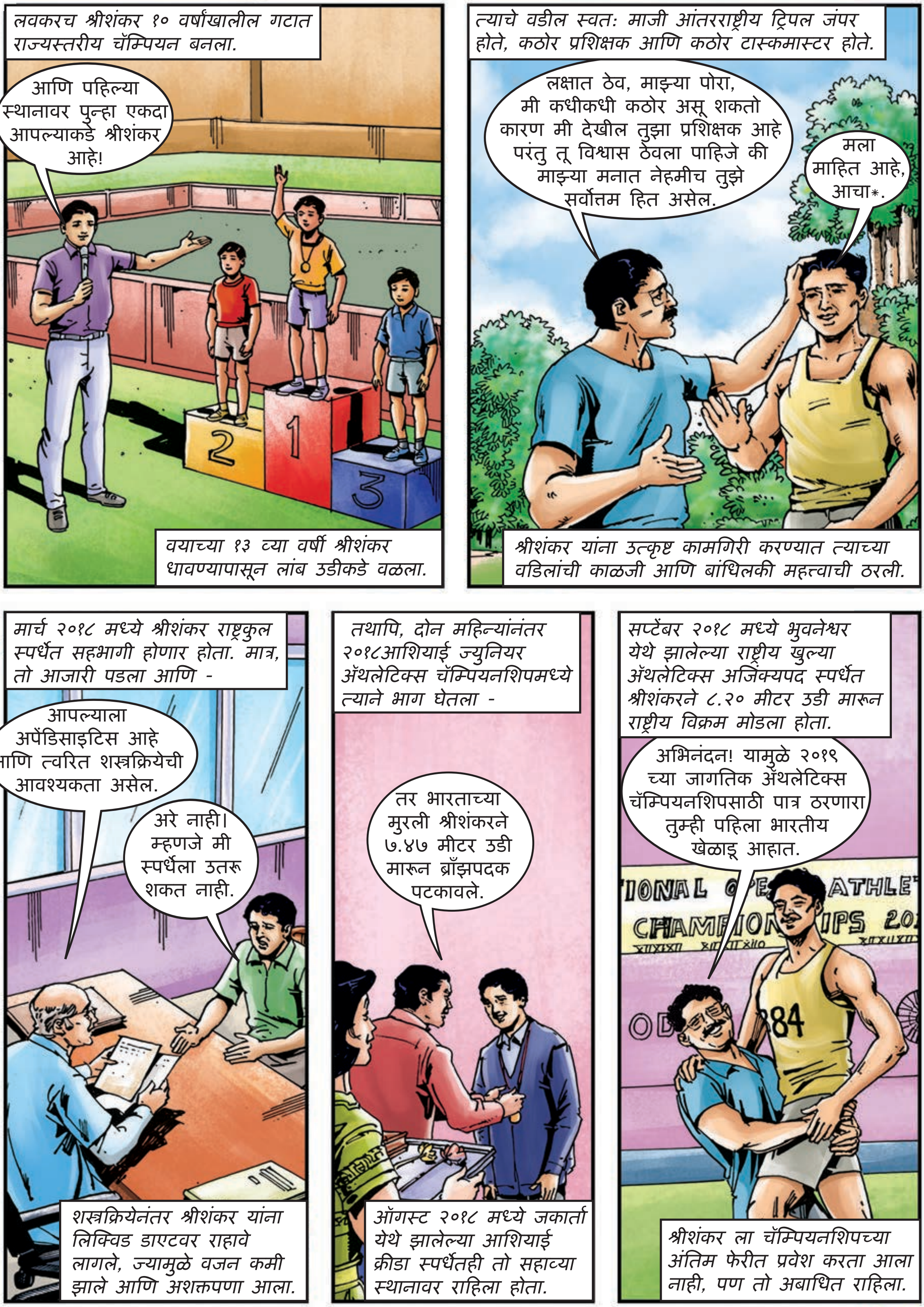

*मल्याळम भाषेतील वडील

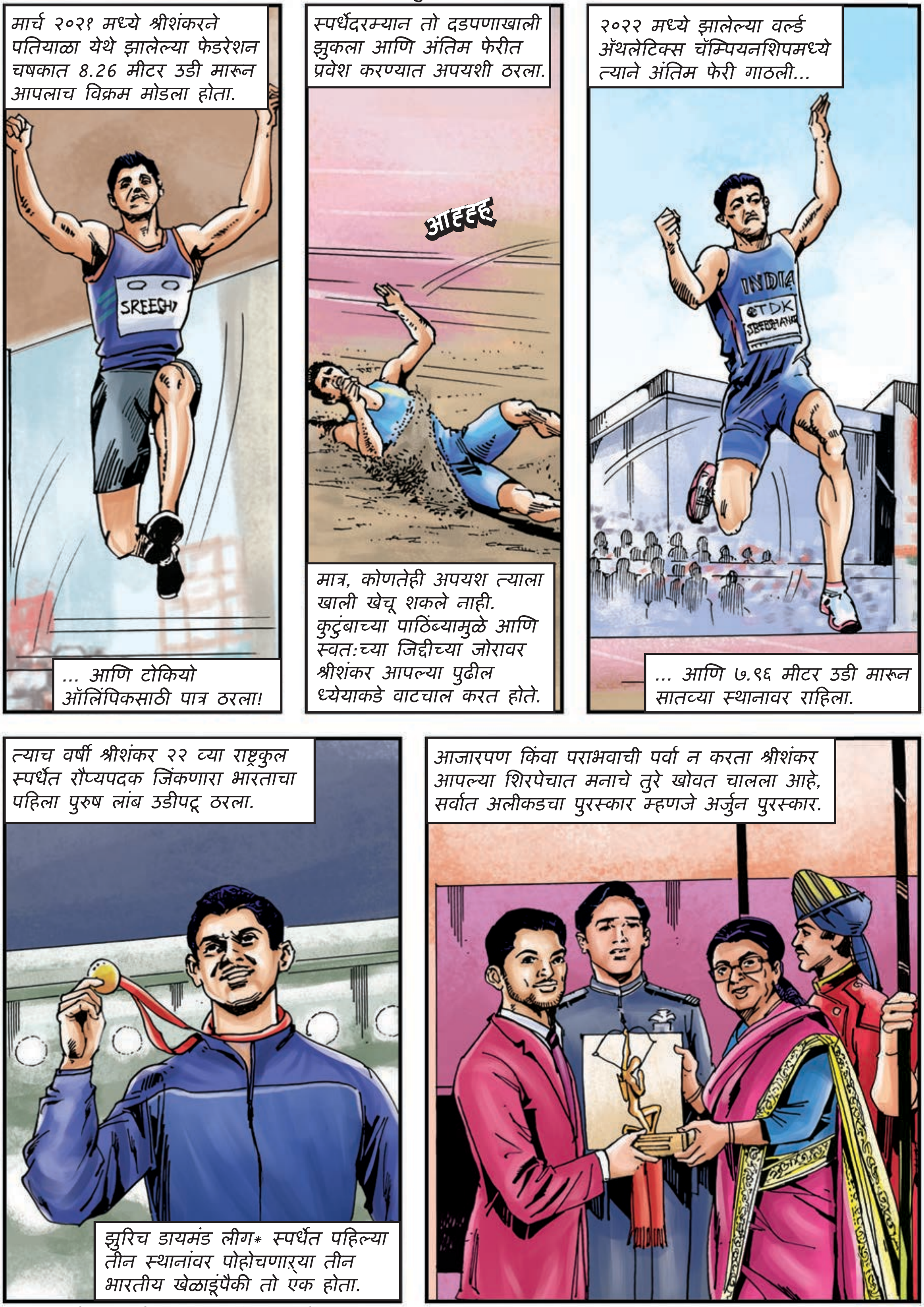

*एक वार्षिक स्पर्धा ज्यामध्ये पंधरा शीर्ष प्रमुख निमंत्रित ट्रॅक आणि फील्ड ॲथलेटिक्स स्पर्धांचा समावेश आहे

पुण्यम पूंगवनम ।

*भारतीय पोलीस सेवा

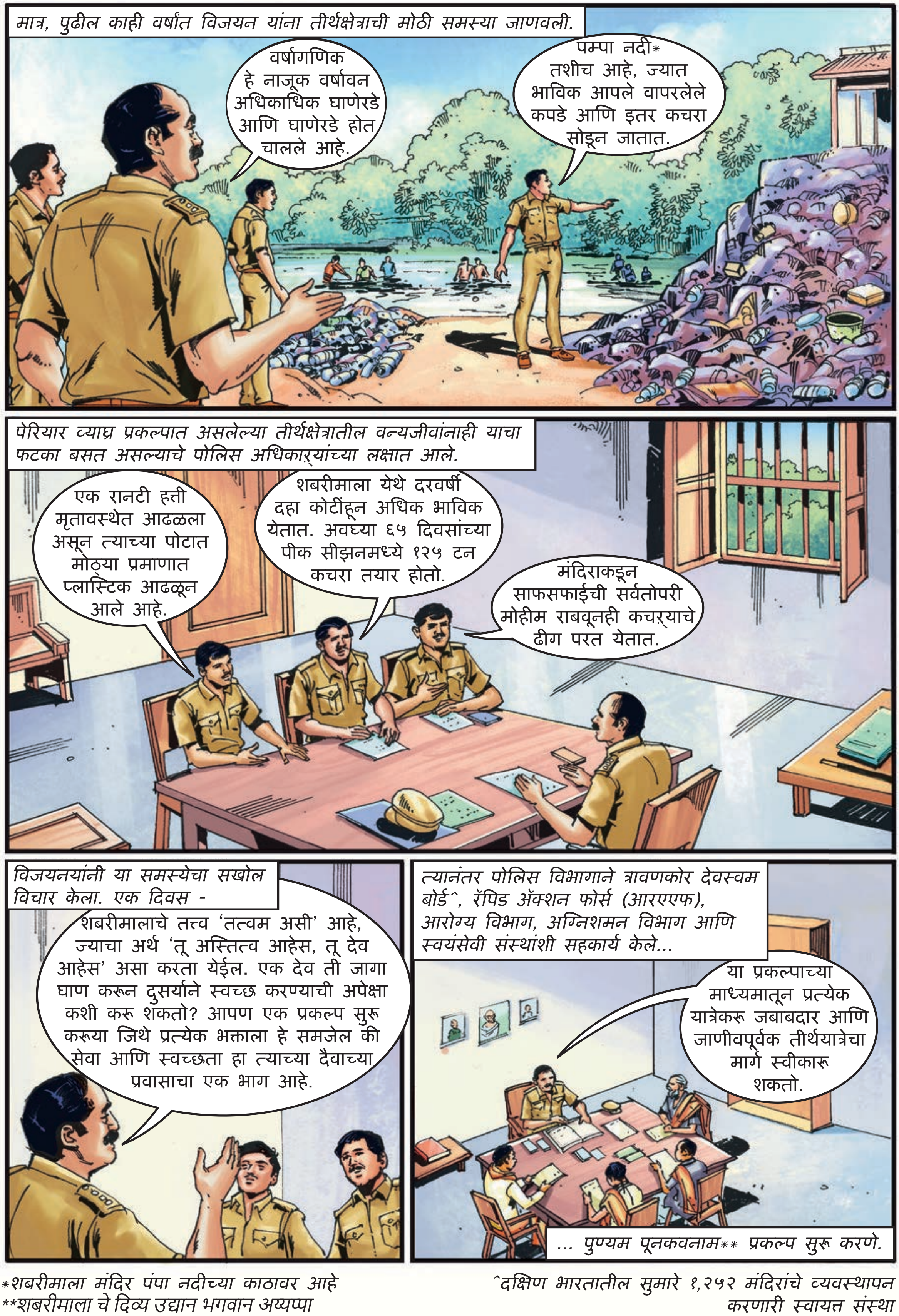

*शबरीमाला मंदिर पंपा नदीच्या काठावर आहे
**शबरीमाला चे दिव्य उद्यान भगवान अय्यप्पा

^दक्षिण भारतातील सुमारे १,२५२ मंदिरांचे व्यवस्थापन करणारी स्वायत्त संस्था

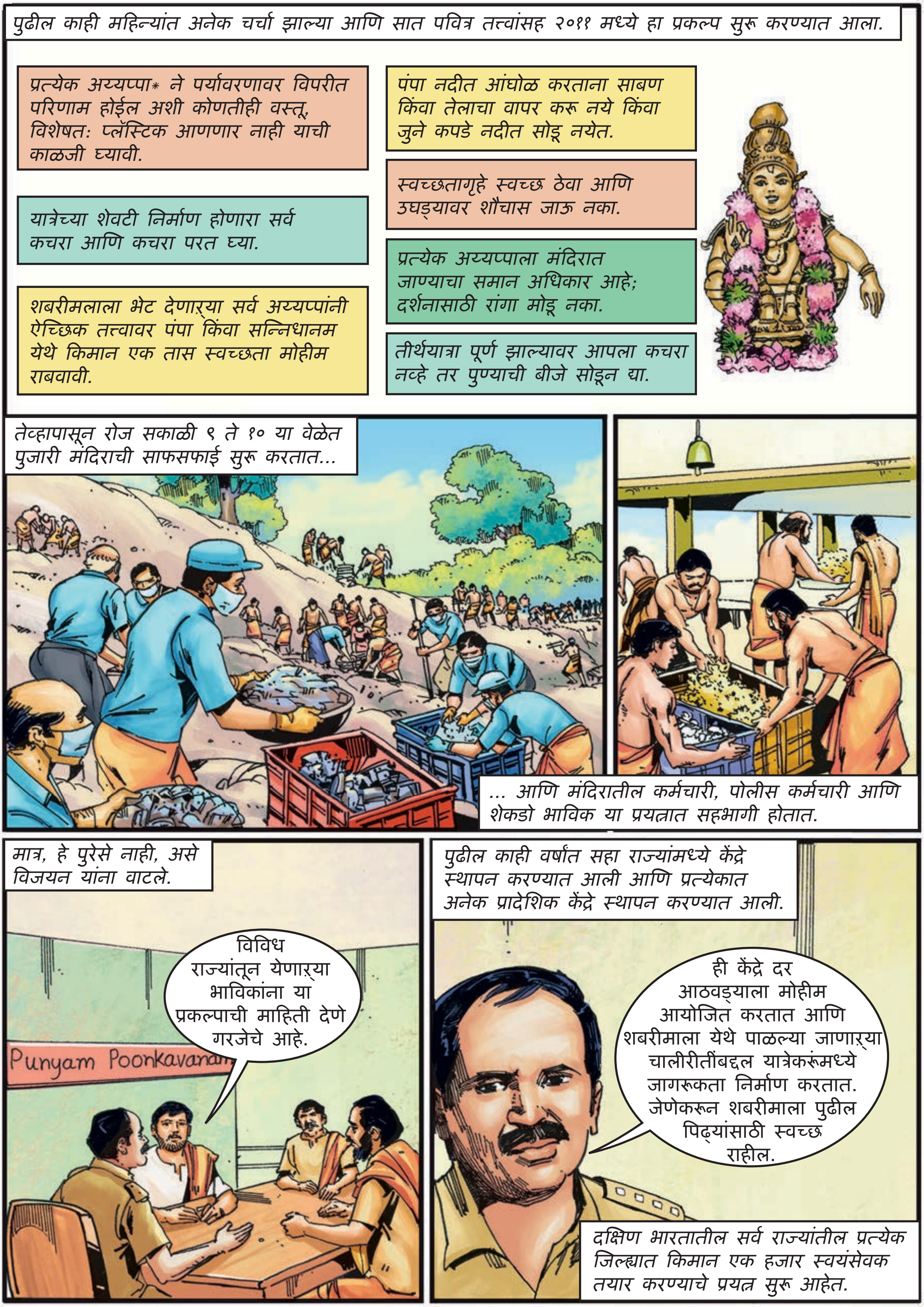

*भक्तांना देवतेच्या नावानेही संबोधले जाते.

रामकुमार जोशी

*हिमाचल प्रदेशात

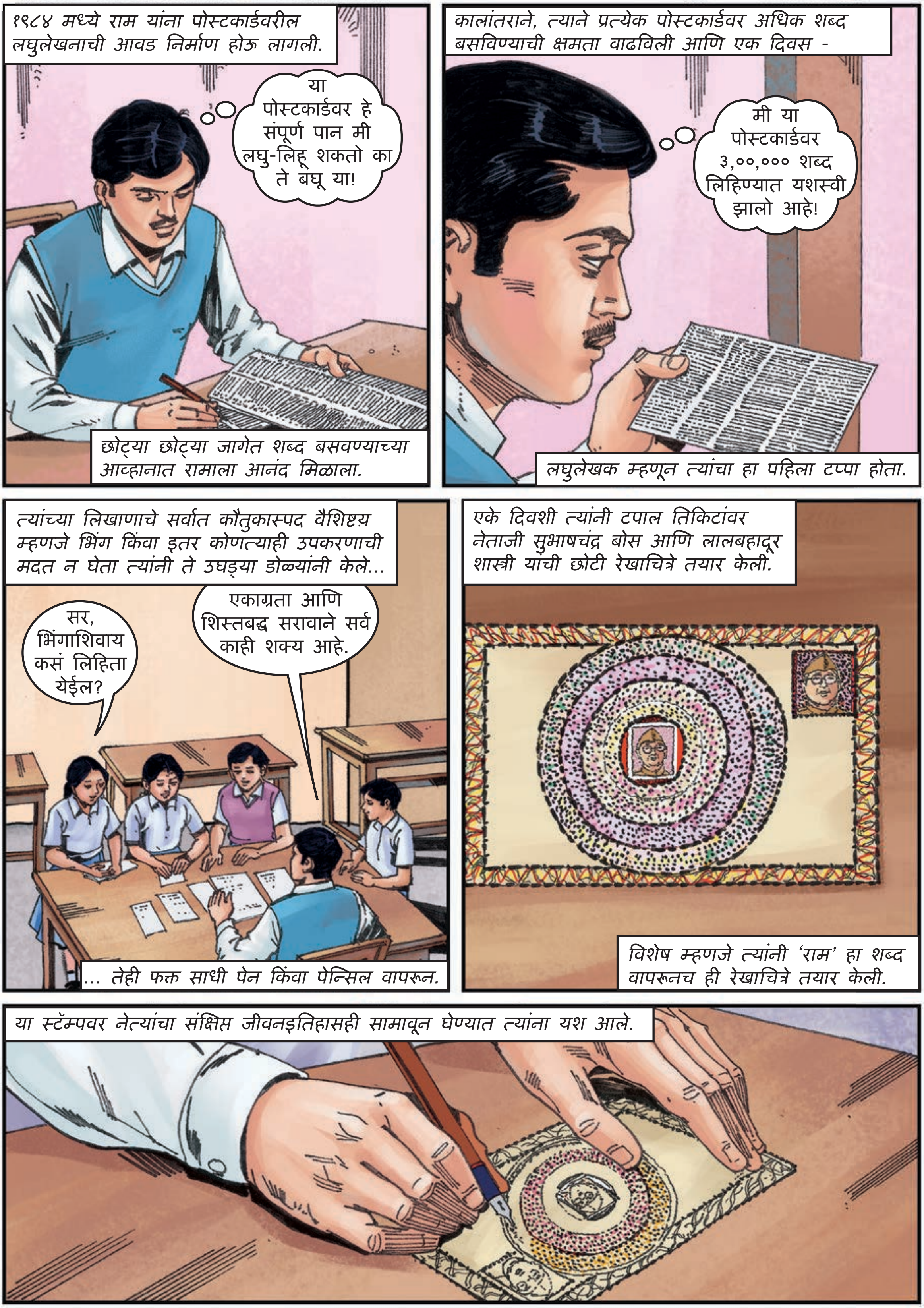
१९८४ मध्ये राम यांना पोस्टकार्डवरील लघुलेखनाची आवड निर्माण होऊ लागली.
या पोस्टकार्डवर हे संपूर्ण पान मी लघु-लिहू शकतो का ते बघू या!
छोट्या छोट्या जागेत शब्द बसवण्याच्या आव्हानात रामाला आनंद मिळाला.
कालांतराने, त्याने प्रत्येक पोस्टकार्डवर अधिक शब्द बसविण्याची क्षमता वाढविली आणि एक दिवस -
मी या पोस्टकार्डवर ३,००,००० शब्द लिहिण्यात यशस्वी झालो आहे!
लघुलेखक म्हणून त्यांचा हा पहिला टप्पा होता.
त्यांच्या लिखाणाचे सर्वात कौतुकास्पद वैशिष्ट्य म्हणजे भिंग किंवा इतर कोणत्याही उपकरणाची मदत न घेता त्यांनी ते उघड्या डोळ्यांनी केले...
सर, भिंगाशिवाय कसं लिहिता येईल?
एकाग्रता आणि शिस्तबद्ध सरावाने सर्व काही शक्य आहे.
... तेही फक्त साधी पेन किंवा पेन्सिल वापरून.
एके दिवशी त्यांनी टपाल तिकिटांवर नेताजी सुभाषचंद्र बोस आणि लालबहादूर शास्त्री यांची छोटी रेखाचित्रे तयार केली.
विशेष म्हणजे त्यांनी 'राम' हा शब्द वापरूनच ही रेखाचित्रे तयार केली.
या स्टॅम्पवर नेत्यांचा संक्षिप्त जीवनइतिहासही सामावून घेण्यात त्यांना यश आले.

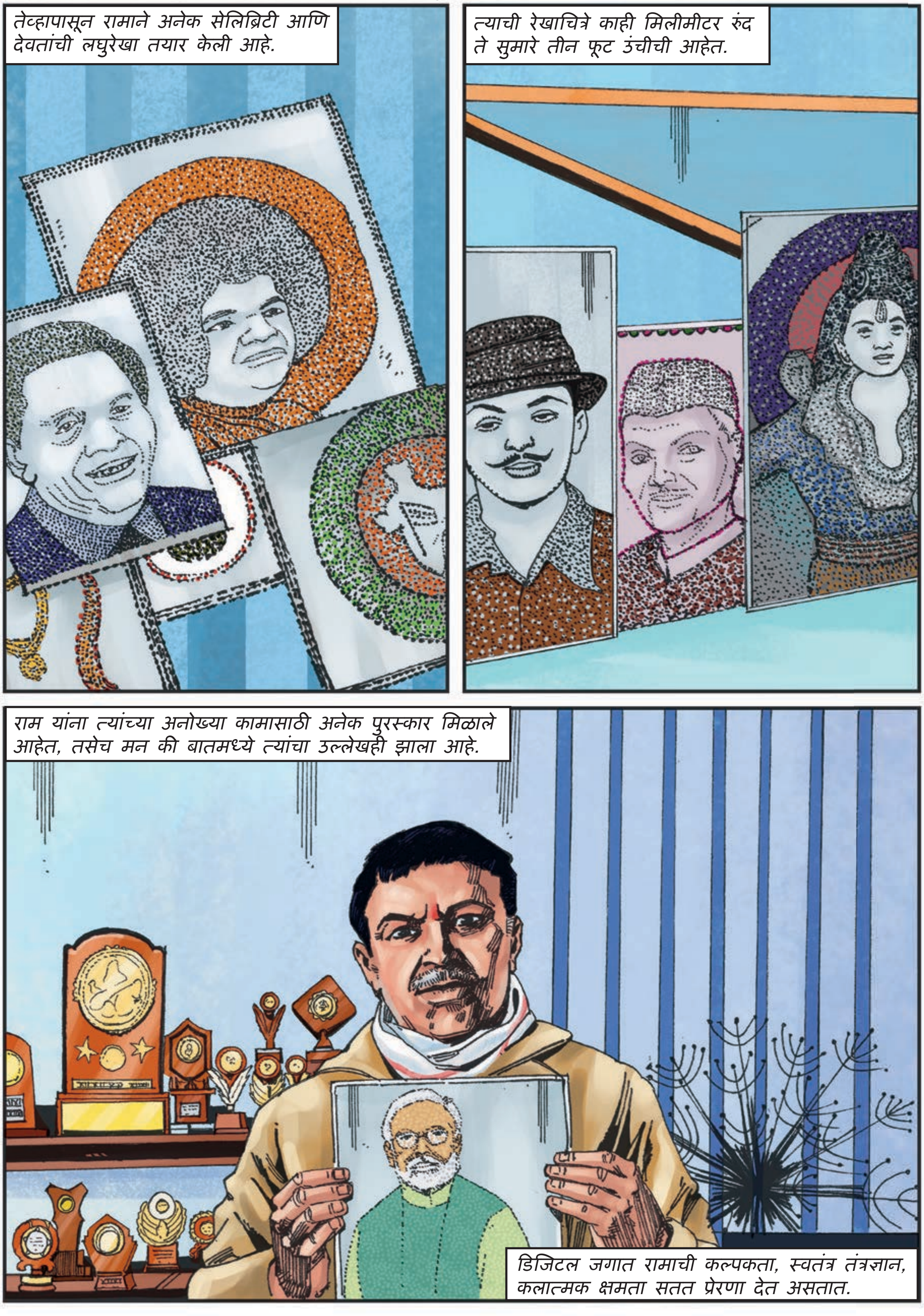
तेव्हापासून रामाने अनेक सेलिब्रिटी आणि देवतांची लघुरेखा तयार केली आहे.
त्याची रेखाचित्रे काही मिलीमीटर रुंद ते सुमारे तीन फूट उंचीची आहेत.
राम यांना त्यांच्या अनोख्या कामासाठी अनेक पुरस्कार मिळाले आहेत, तसेच मन की बातमध्ये त्यांचा उल्लेखही झाला आहे.
डिजिटल जगात रामाची कल्पकता, स्वतंत्र तंत्रज्ञान, कलात्मक क्षमता सतत प्रेरणा देत असतात.

साईखोम सुरचंद्र सिंह

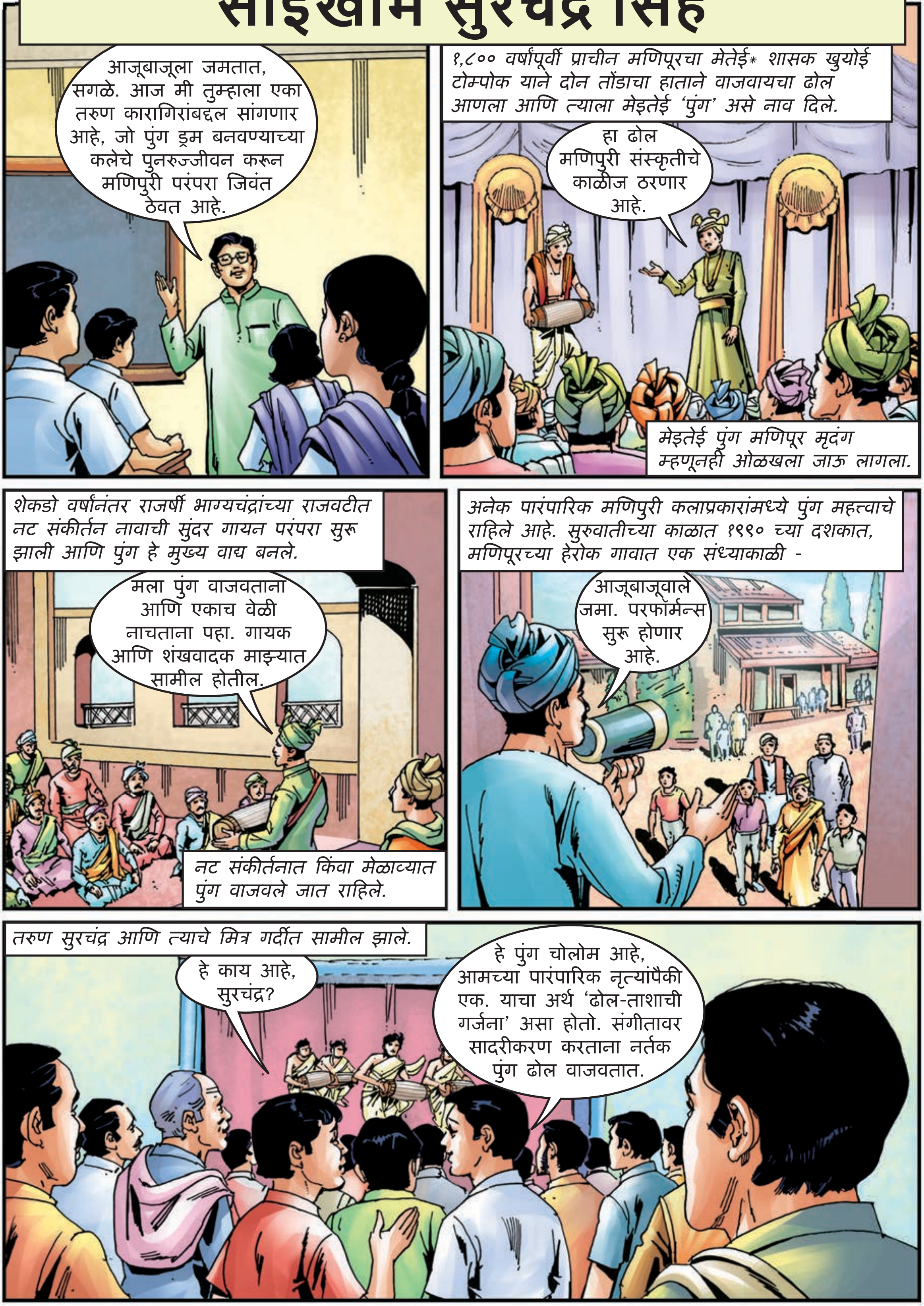

*मणिपूरचा मूळ गट

नंतर-
फार पूर्वी राजाचा महत्त्वाचा संदेश आल्यावर सर्वांना सावध करण्यासाठी ते या ढोलाचा वापर करत असत.
आता तो आनंदी सूर आणि नृत्यांचा ढोल आहे. बरोबर, आप्पा*?
तुम्हाला याबद्दल इतकं कसं कळलं?
आपा आणि माझा मोठा भाऊ खूप दिवसांपासून हे ढोल बनवत आहेत. मीपण एक दिवस ते बनवून देईन.
जसजशी वर्षे जात गेली तसतसे सुरचंद्रांनी प्राविण्य मिळविले मेइतेई पुंग बनवण्याची कला. २००५ मध्ये -
आम्ही अहोरात्र काम करतो, पण कारागिरांची संख्या कमी होत आहे. आमच्यासाठी भविष्य अनिश्चित आहे.
कदाचित आपण इतरांना ही कला शिकवण्यासाठी कार्यशाळा आयोजित करू शकतो. केवळ ढोल बनविणे नव्हे, तर परंपरा जपण्याचा विषय आहे.
सुरचंद्र आपल्या कलेला चालना देण्यासाठी राज्याची राजधानी इम्फाळला गेले.
हे ढोल आपल्या नृत्याचा आत्मा आहेत! आम्ही त्यांना विसरू देऊ शकत नाही. पारंपारिक ढोल बनवताना कधी पाहिला आहे का?
इतरांना शिकवताना ते ढोल वाजवत राहिले.
२०१९ मध्ये साईखोम सुरचंद्र सिंग यांची उस्ताद बिस्मिल्ला खान युवा पुरस्कारासाठी निवड झाली.
मैतेई पुंगचे सांस्कृतिक महत्त्व आपण ओळखतो. तुमचे काम मोलाचे आहे.
हा पुरस्कार फक्त माझ्यासाठी नाही तर सर्व पारंपरिक ढोल वादकांसाठी आहे! आपण सर्व मिळून आपला वारसा जिवंत ठेवू.
युवा पुरस्कार

*आजोबा

संतोष सिंह नेगी

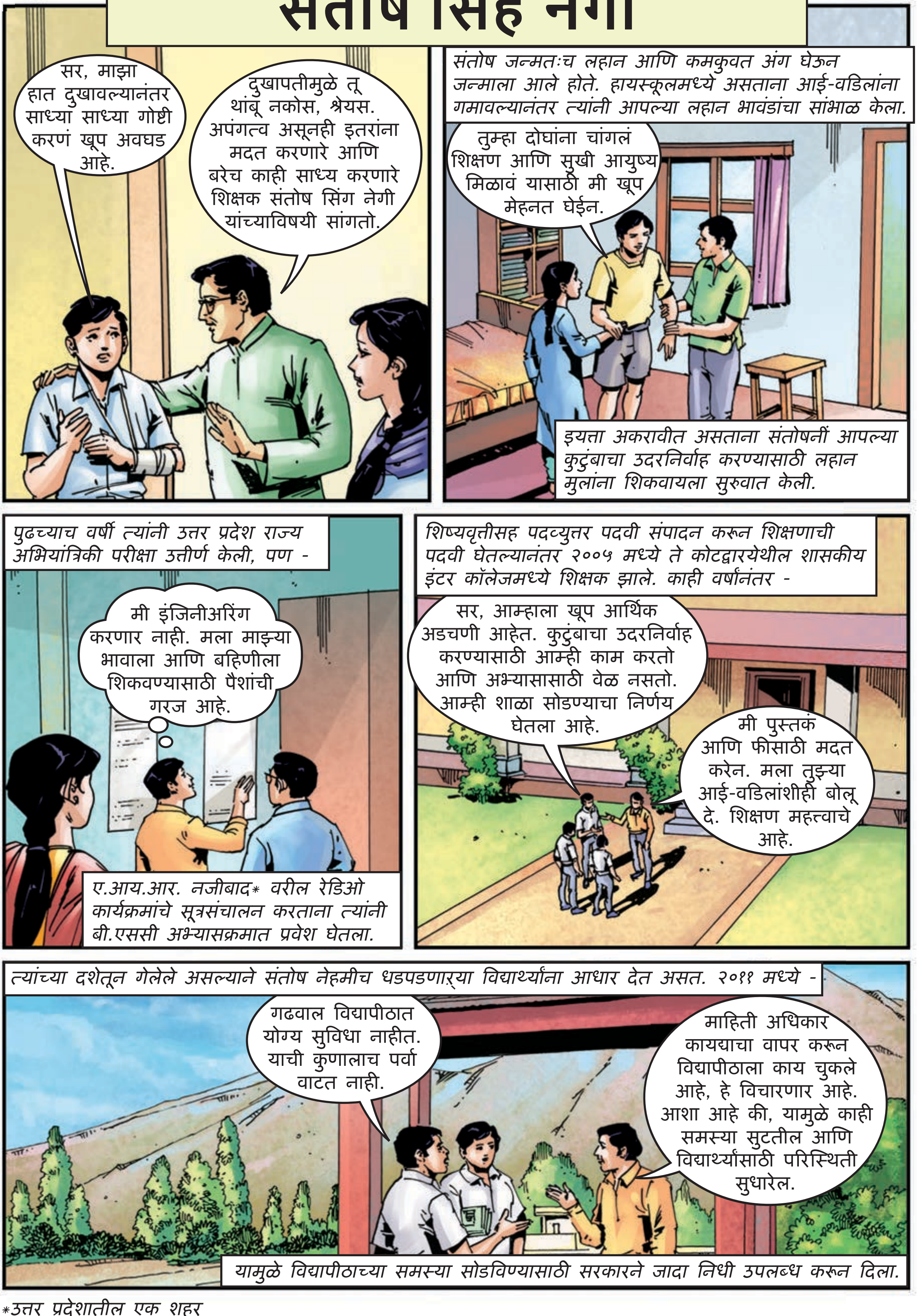

*उत्तर प्रदेशातील एक शहर

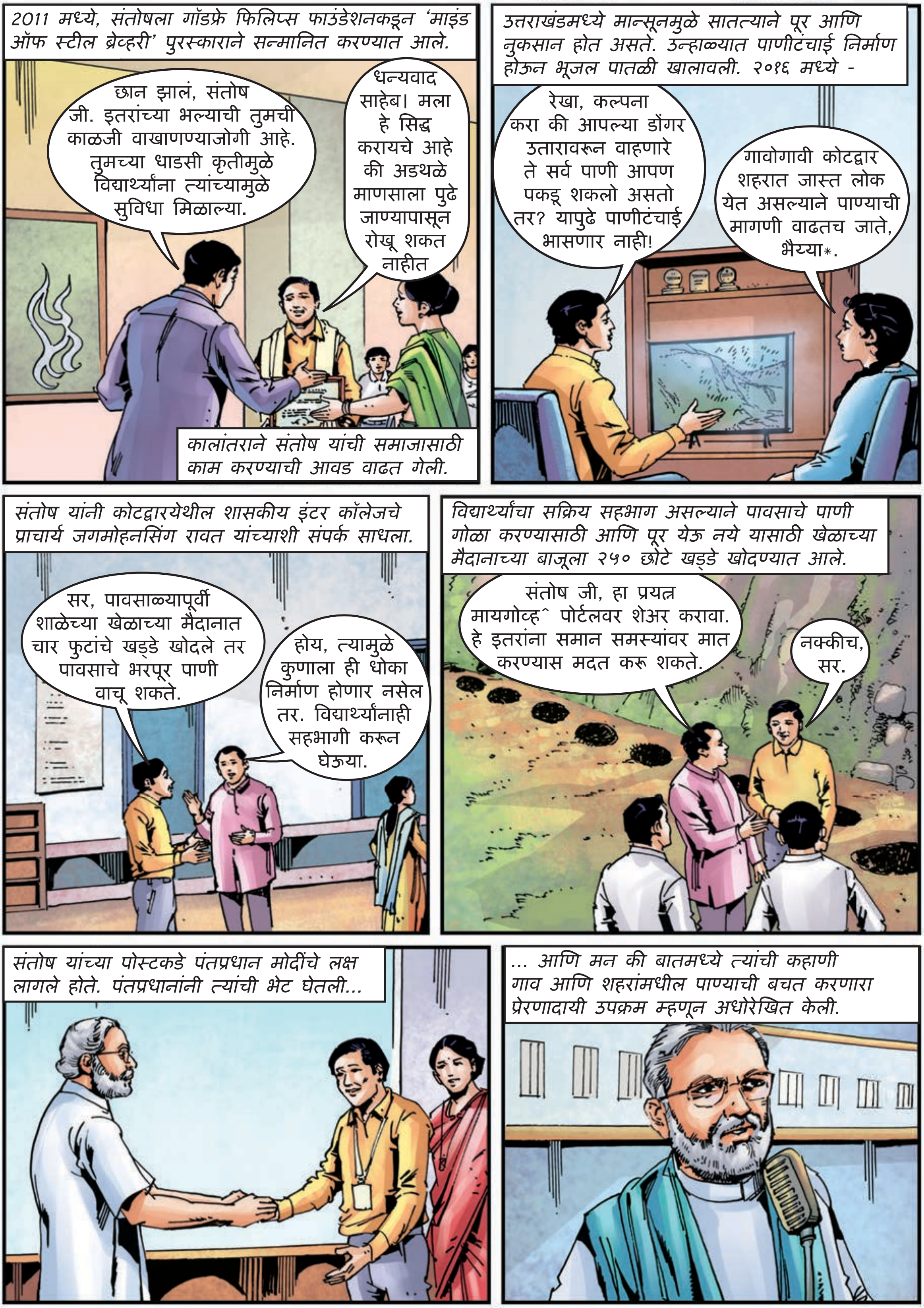

*भाऊ हिंदीत

^सरकार नागरिक संलग्नता मंच

युथ फॉर परिवर्तन

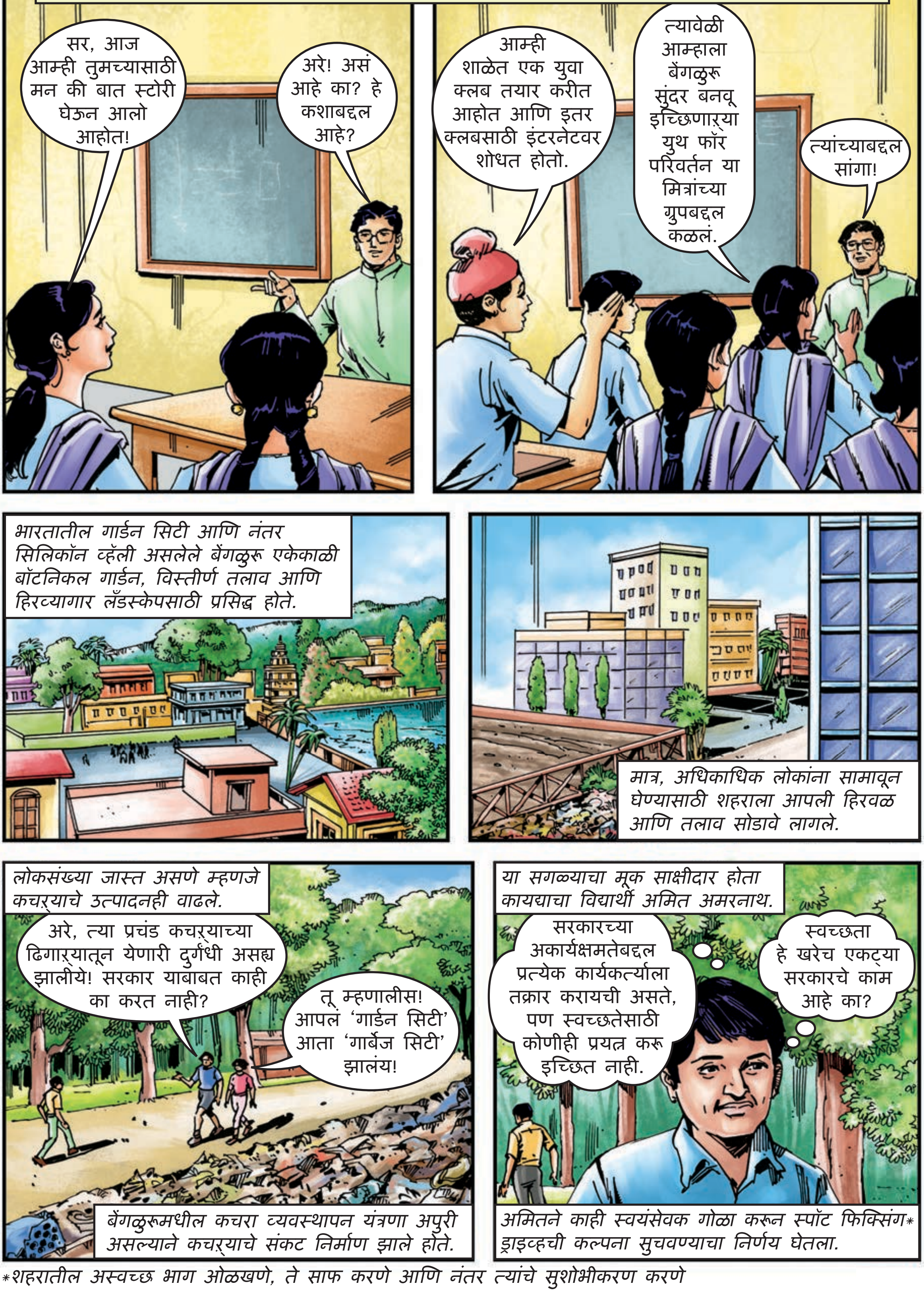

*शहरातील अस्वच्छ भाग ओळखणे, ते साफ करणे आणि नंतर त्यांचे सुशोभीकरण करणे

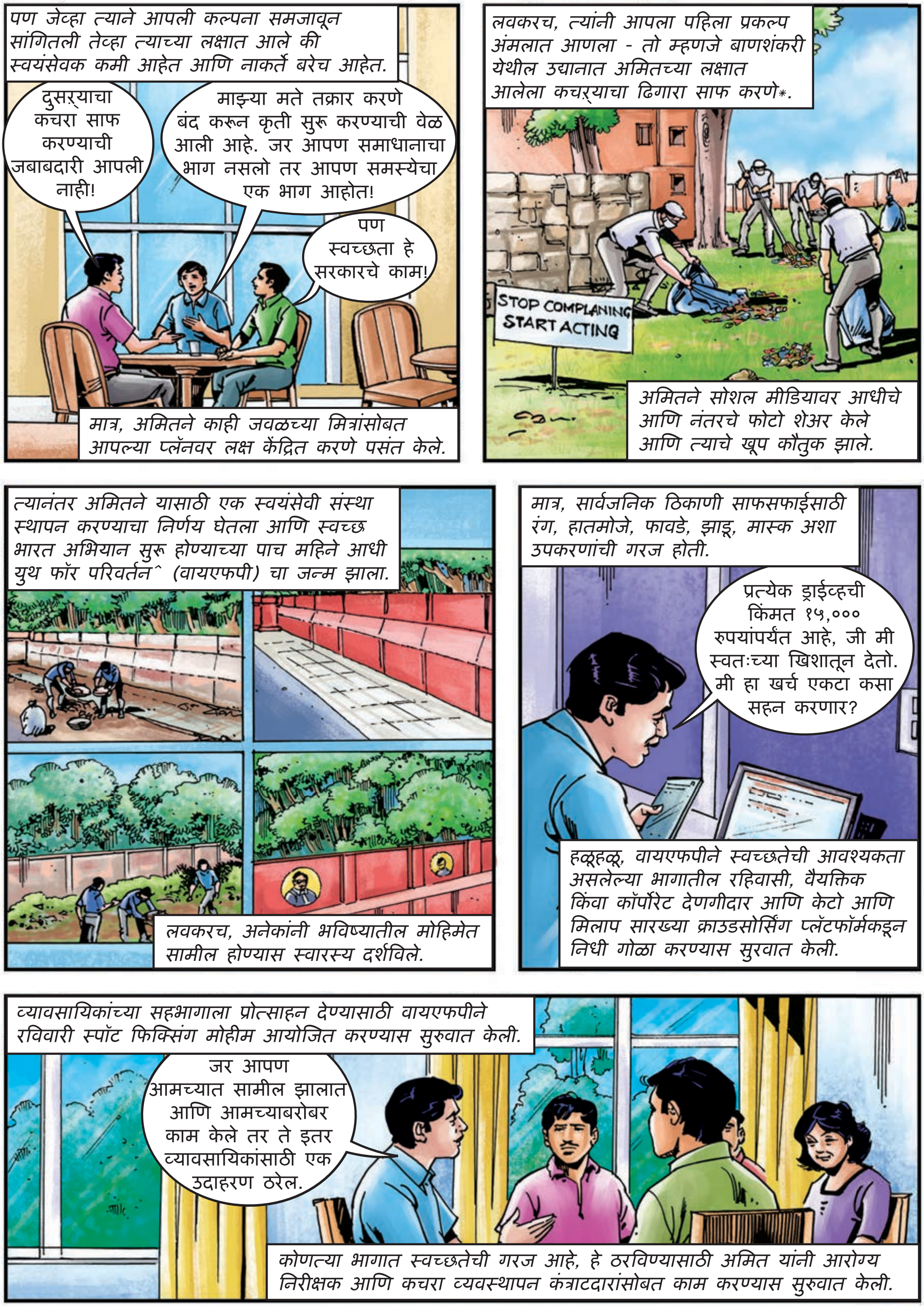

*दक्षिण आणि पश्चिम बेंगळुरूमध्ये पसरलेला एक परिसर

^हिंदीत बदल

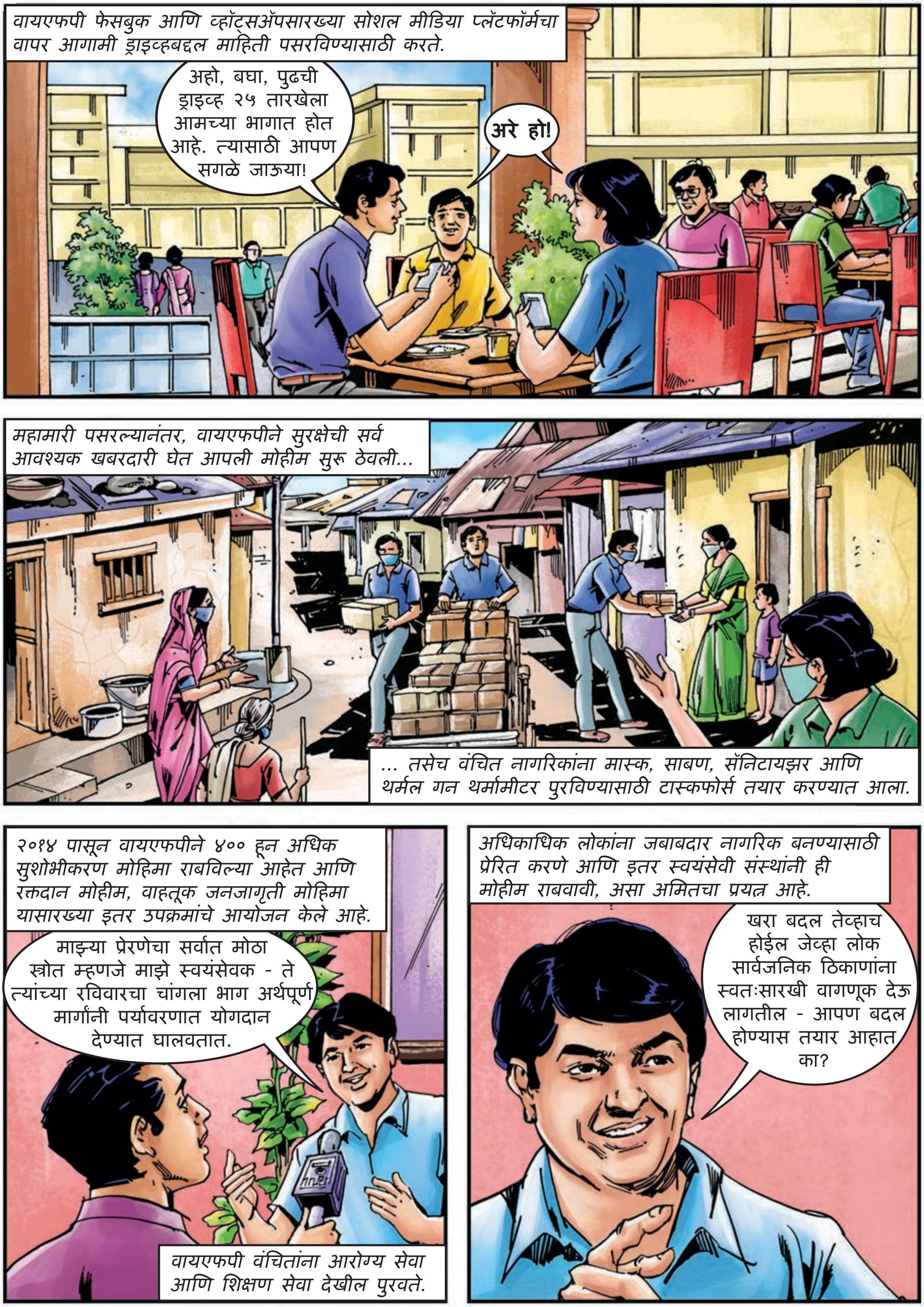
वायएफपी फेसबुक आणि व्हॉट्सअ‍ॅपसारख्या सोशल मीडिया प्लॅटफॉर्मचा वापर आगामी ड्राइव्हबद्दल माहिती पसरविण्यासाठी करते.
अहो, बघा, पुढची ड्राइव्ह २५ तारखेला आमच्या भागात होत आहे. त्यासाठी आपण सगळे जाऊया!
अरे हो!
महामारी पसरल्यानंतर, वायएफपीने सुरक्षेची सर्व आवश्यक खबरदारी घेत आपली मोहीम सुरू ठेवली...
... तसेच वंचित नागरिकांना मास्क, साबण, सॅनिटायझर आणि थर्मल गन थर्मामीटर पुरविण्यासाठी टास्कफोर्स तयार करण्यात आला.
२०१४ पासून वायएफपीने ४०० हून अधिक सुशोभीकरण मोहिमा राबविल्या आहेत आणि रक्तदान मोहीम, वाहतूक जनजागृती मोहिमा यासारख्या इतर उपक्रमांचे आयोजन केले आहे.
माझ्या प्रेरणेचा सर्वात मोठा स्त्रोत म्हणजे माझे स्वयंसेवक - ते त्यांच्या रविवारचा चांगला भाग अर्थपूर्ण मार्गांनी पर्यावरणात योगदान देण्यात घालवतात.
वायएफपी वंचितांना आरोग्य सेवा आणि शिक्षण सेवा देखील पुरवते.
अधिकाधिक लोकांना जबाबदार नागरिक बनण्यासाठी प्रेरित करणे आणि इतर स्वयंसेवी संस्थांनी ही मोहीम राबवावी, असा अमितचा प्रयत्न आहे.
खरा बदल तेव्हाच होईल जेव्हा लोक सार्वजनिक ठिकाणांना स्वतःसारखी वागणूक देऊ लागतील - आपण बदल होण्यास तयार आहात का?

TOP COMPLANING
START ACTING

मन कि बात

खंड 12

मन कि बात

खंड 12

शिकण्यासाठी अमर्याद संसाधने असलेल्या या काळात बहुतांश प्रश्नांची उत्तरे सहज मिळू शकतात. तथापि, बहुतेक लोक स्वतः च्या सभोवतालच्या समस्या सोडविण्यासाठी या माहितीचा वापर करत नाहीत.

मन की बातच्या बाराव्या खंडात अशा लोकांच्या कथा सांगितल्या आहेत ज्यांनी आपल्या ज्ञानाचे आणि प्रयत्नांचे परिणामात रूपांतर करण्याचा निर्धार केला.

स्वतः अपंग झाल्यानंतर अपंग मुलांसाठी सर्वसमावेशक शाळा सुरू करणाऱ्या जावेद अहमद टाकपासून, पाणी टंचाईच्या समस्या सोडवण्यासाठी आणि पूर टाळण्यासाठी पावसाच्या पाण्याच्या साठवणीच्या ज्ञानाचा उपयोग करणारे शिक्षक संतोष सिंग नेगी, एम. योगनाथन, बस कंडक्टर यांच्यापर्यंत, ज्यांनी हजारो रोपे लावली आणि स्वतःचा वेळ आणि पैसा वापरून पर्यावरण संवर्धनाचे वर्ग शिकवले, या लोकांनी त्यांचे अनुभव आणि ज्ञान यशस्वी होण्यासाठी आणि त्यांच्या सभोवतालच्या जगाला मदत करण्यासाठी वापरले.

₹99

www.amarchitrakatha.com
ISBN 978-93-6127-978-2
9 789361 279782